अन्तिम लेखापरीक्षण प्रतिवेदन

धुर्कोट गाउँपालिका
गुल्मी

आर्थिक वर्ष २०७९/८०

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
काठमाडौं, नेपाल

अन्तिम लेखापरीक्षण प्रतिवेदन

धुर्कोट गाउँपालिका
गुल्मी

आर्थिक वर्ष २०७९/८०

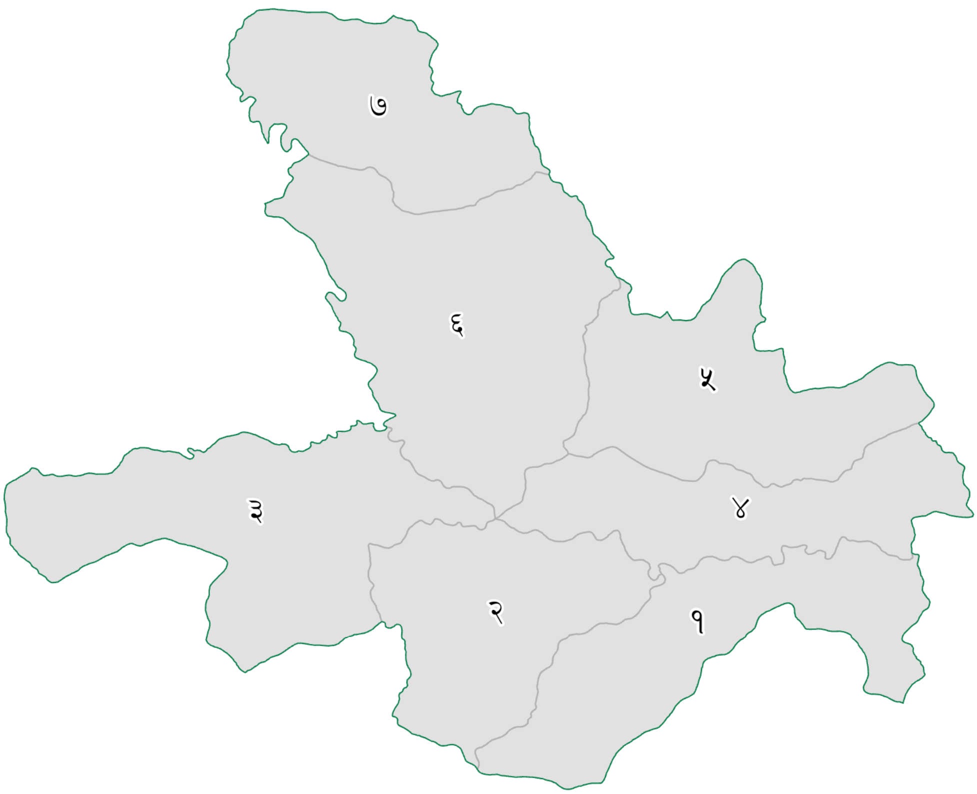

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
काठमाडौं, नेपाल

अन्तिम लेखापरीक्षण प्रतिवेदन

धुर्कोट गाउँपालिका

गुल्मी

आर्थिक वर्ष २०७९/८०

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
काठमाडौं, नेपाल

दूरदृष्टि
(VISION)

जवाफदेहिता, पारदर्शिता र निष्ठा प्रवर्द्धन गर्ने विश्वसनीय संस्था

(Be Credible Institution in Promoting Accountability, Transparency and Integrity)

गन्तव्य
(MISSION)

राष्ट्रलाई स्वतन्त्र एवं गुणस्तरीय लेखापरीक्षण सेवा प्रदान गर्ने

(Provide independent and Quality Audit Service to the Nation)

मूल्य मान्यता
(Core Values)

निष्ठा	*(Integrity)*
स्वतन्त्रता	*(Independence)*
व्यावसायिकता	*(Professionalism)*
पारदर्शिता	*(Transparency)*
जवाफदेहिता	*(Accountability)*

महालेखापरीक्षकको भनाई

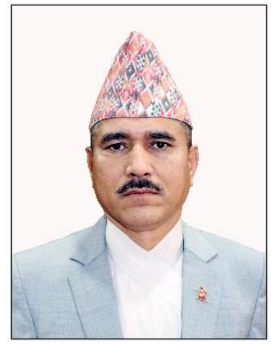

नेपालको संविधानको धारा २४१ मा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको लेखा कानून बमोजिम नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता, प्रभावकारिता र औचित्य समेतको विचार गरी महालेखापरीक्षकबाट लेखापरीक्षण हुने व्यवस्था छ। त्यसैगरी लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २० को उपदफा २ मा महालेखापरीक्षकले प्रत्येक स्थानीय तहको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी अलग अलग प्रतिवेदन जारी गर्न सक्ने व्यवस्था छ । लेखापरीक्षण गर्दा नेपाल सरकारी लेखापरीक्षणमान, लेखापरीक्षण मार्गदर्शन,स्थानीय तह लेखापरीक्षण निर्देशिका , महालेखापरीक्षकको वार्षिक लेखापरीक्षण योजना र स्थानीय तहसँग सम्बन्धित ऐननियम ,लाई आधार लिई लेखापरीक्षण सम्पन्न गरिएको छ । यस स्थानीय तहको २०७९/८० को लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोरा उल्लेख गरी प्रारम्भिक प्रतिवेदन जारी गरिएकोमा सो उपर प्राप्त प्रतिक्रिया समेत विचार गरी राय सहितको अन्तिम प्रतिवेदन जारी गरिएको छ ।

वित्तीय विवरणको शुद्धता, प्रचलित कानुनको परिपालना, बजेट तथा योजना तर्जुमा एवं कार्यक्रम कार्यान्वयन , खरिदव्यवस्थापन सम्पत्तिको ,व्यवस्थापन, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली, आन्तरिक आय र परिचालन, जनशक्ति व्यवस्थापन, जिम्मेवारी एंव जवाफदेहिता, सेवा प्रवाह लगायतका विषयहरूको अध्ययन, विश्लेषण तथा मूल्याङ्कन गर्नुका साथै स्रोत साधनको प्राप्ति, उपयोग एवं परिचालन सन्दर्भमा मितव्ययिता, कार्यदक्षता र प्रभावकारितालाई समेत दृष्टिगत गर्दै कार्यान्वयन योग्य सुझाव प्रदान गरी सुशासन कायममा सहयोग गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य रहेको छ । समय, जनशक्ति, स्रोतको उपलव्धता लगायतका सीमा रहेता पनि स्थानीय तहमा नै उपस्थित भई लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्ने नीति लिइएको छ । लेखापरीक्षणको क्रममा स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा जिम्मेवार कर्मचारीसँग लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोरा उपर छलफल गरिएको छ ।

यस वर्षको लेखापरीक्षणबाट कार्यसम्पादनका लागि आवश्यक पर्ने कानुन निर्माण गर्न बाँकी रहेको, कानुनको पूर्ण परिपालना हुन नसकेको, बजेट अनुशासन कमजोर रहेको, आन्तरिक आय न्युन रहेको, प्रशासनिक तथा अनुत्पादक खर्चमा वृद्धि हुँदै गएको, एउटै योजना समेत टुक्राई कार्य गर्ने गरेको, वर्षान्तको खर्च उच्च रहेको, निर्माणको सुनिश्चितता नभएका आयोजनाहरुको समेत परामर्शद्वारा विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयार गरी खर्च गरेको, जटिल प्रकृतिका कार्यहरू समेत उपभोक्ता समितिबाट गराएको, जनशक्ति व्यवस्थापन हुन नसक्दा सेवा प्रवाह प्रभावकारी हुन नसकेको, स्वीकृत दरबन्दी वेगरका कर्मचारी समेत नियुक्ति गरेको, आन्तरिक नियन्त्रण र लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदनमा सुधार गर्नु पर्ने देखिएको, सार्वजनिक सम्पत्ति संरक्षण र उपयोग प्रभावकारी रुपमा हुन नसकेको लगायतका व्यहोराहरू देखिएका छन् ।

स्थानीय तहमा लेखापरीक्षण प्रतिवेदन उपर छलफल र बेरुजु फस्यौंट सम्बन्धी स्पष्ट कार्यविधि तर्जुमा गर्न बाँकी रहेको देखिन्छ । जसले गर्दा सोही प्रकृतिका व्यहोराहरू वर्षेनी दोहोरिने गरेका छन् । लेखापरीक्षण प्रतिवेदनको कार्यान्वयनबाट वित्तीय अनुशासनमा अपेक्षित रुपमा सुधार हुन सकेको देखिएन ।अतः लेखापरीक्षणबाट औंल्याएका व्यहोराहरू उपर आवश्यक कारवाही गरी वित्तीय अनुशासन कायम गर्नुका साथै सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउनुपर्दछ।

अन्तमा, स्थानीय तहको लेखापरीक्षणमा सहयोग पुऱ्याउने स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा कर्मचारीप्रति आभार व्यक्त गर्दछु । साथै लेखापरीक्षण कार्यमा संलग्न यस कार्यालयका कर्मचारीहरूको कार्यसम्पादनको लागि विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु।

(तोयम राया)

२०८१ जेष्ठ **महालेखापरीक्षक**

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

अनामनगर/बबरमहल, काठमाडौं, नेपाल

प्रादेशिक लेखापरीक्षण महानिर्देशनालय

(लुम्बिनी प्रदेश)

मितिः २०८१।२।११

प.सं. २०८०।८१

च.नं. ५७

विषयः **लेखापरीक्षण प्रतिवेदन ।**

श्री अध्यक्ष ज्यू ,

धुर्कोट गाउँपालिका, गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय,

गुल्मी।

१. कैफियत सहितको राय

हामीले धुर्कोट गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७९/८० को वित्तीय प्रतिवेदन, संलग्न अनुसूची, एकीकृत आय व्यय विवरण र त्यससँग सम्बन्धित अन्य विवरणको लेखापरीक्षण गरेका छौं ।

हाम्रो रायमा, यस प्रतिवेदनको कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार खण्डमा उल्लेख भएका विषयले पार्ने असर बाहेक पेस भएको २०८० आषाढ ३१ मा समाप्त भएको आर्थिक वर्ष २०७९/८० को वित्तीय प्रतिवेदन, संलग्न अनुसूचीहरू, एकीकृत आय-व्यय विवरण र त्यससँग सम्बन्धित अन्य विवरणले धुर्कोट गाउँपालिकाको वित्तीय कारोबार र प्रतिवेदनसँग सम्बन्धित प्रचलित कानुन बमोजिम सारभूतरूपमा सही तथा यथार्थ अवस्था चित्रण गर्दछ।

२. कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार

२.१. धुर्कोट गाउँपालिकाले अन्तरसरकारी अख्तियारी, आन्तरिक आय तथा विविध कोष लगायतको वित्तीय प्रतिवेदन महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामानको ढाँचामा वित्तीय प्रतिवेदन तयार गरेको छैन ।

२.२. लेखापरीक्षणबाट रू ५ करोड २३ लाख २६ हजार ०८६ बेरुजू देखिएको छ । सो सम्बन्धमा रु ४ करोड ३६ लाख ०४ हजार २१३ को प्रतिक्रिया प्राप्त भएकोमा सो उपर कारबाही भई बाँकी बेरुजु असुल गर्नुपर्ने रू १३ लाख १४ हजार ०३९, नियमित गर्नुपर्ने रु ५२ लाख ३९ हजार ५९३, प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु ११ लाख ९२ हजार २४१, पेश्की रु ९ लाख ७६ हजार रहेको छ । धुर्कोट गाउँपालिकाको गतवर्ष सम्म रु. ५ करोड ५७ लाख ८८ हजार बेरुजू बाँकी रहेकोमा हालसम्मको अद्यावधिक बेरुजू रु. ६ करोड ४५ लाख १० हजार रहेको छ ।धुर्कोट गाउँपालिकाको बेरुजु वर्गीकरण, अद्यावधिक बेरुजु स्थिति र बेरुजु सम्परीक्षणको व्यहोरा यसैसाथ संलग्न छ ।

२.३. हाम्रो लेखापरीक्षण कार्य नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्वन गरेका सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानुन बमोजिम गरिएको छ। वित्तीय प्रतिवेदन तयार गर्ने धुर्कोट गाउँपालिकासँग हामी स्वतन्त्र छौं। त्यसैगरी स्वीकृत आचारसंहिताको पालना गरी कार्यसम्पादन गरेका छौं। लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त गरेका लेखापरीक्षण प्रमाणहरू हाम्रो राय व्यक्त गर्ने आधारका लागि पर्याप्त र उपयुक्त छन् भन्ने कुरामा कार्यालय विश्वस्त छ।

३. **अन्य व्यहोरा** - ऐन नियमको परिपालना, आन्तरिक नियन्त्रण व्यवस्था, सम्पत्तिको संरक्षण, स्रोत साधनको प्राप्ति र उपयोग, बजेट व्यवस्थापन र राजस्व संकलन, सार्वजनिक खरिद व्यवस्थापन, कार्यक्रम स्वीकृति एवं कार्यान्वयन, उपभोक्ता समितिलाई अनुदान वितरण तथा अनुगमन र सेवा प्रवाहलगायतका विषयमा सुधार गर्नुपर्ने देखिएका छन्।

४. **वित्तीय विवरण उपर व्यवस्थापन र लेखाउत्तरदायी अधिकृतको जिम्मेवारी** - आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ तथा अन्य प्रचलित कानुन बमोजिम सही र यथार्थ हुने गरी वित्तीय विवरण तयार गर्दा गल्ती कमजोरी वा त्रुटीका कारण वित्तीय विवरण सारभूतरूपमा गलत आँकडा रहित स्वरूपमा बन्ने गरी आवश्यक आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली लागू गर्ने जिम्मेवारी पालिका व्यवस्थापनमा रहेको छ।गाउँ कार्यपालिका, गाउँपालिका अध्यक्ष र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको वित्तीय प्रतिवेदन प्रक्रियाको अनुगमनका लागि जिम्मेवार रहेका छन्।

५. **वित्तीय विवरणको लेखापरीक्षण उपर लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी** - वित्तीय प्रतिवेदन समग्रमा गल्ती कमजोरी वा त्रुटी समेतका कारण सारभूत रुपमा गलत आँकडारहित रहेको होस् भनी उचित आश्वस्तता प्राप्त गरी रायसहितको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो। लेखापरीक्षणमा उचित आश्वस्तताले उच्चस्तरको आश्वस्तता प्रदान गरेको हुन्छ, तर लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्बन गरेका सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानुन बमोजिम लेखापरीक्षण सम्पादन भएकै अवस्थामा पनि सबै प्रकारका गल्ती कमजोरी वा त्रुटी पत्ता लगाउन सक्ने निश्चितता भने हुदैन। वित्तीय प्रतिवेदनका उपयोगकर्ताले गर्ने आर्थिक निर्णयमा नै फरक पार्नसक्ने अवस्था देखिएका एउटै वा समग्रतामा हुने गल्ती कमजोरी वा त्रुटीलाई सारभूत रुपमा गलत आँकडा मानिएको छ ।

(घनश्याम पराजुली)

नायब महालेखापरीक्षक

धुर्कोट गाउँपालिका, गुल्मी

१. चालु वर्षको बेरुजु २०७९।८०

बेरुजु वर्गिकरण (विनियोजन, राजस्व, धरौटी र अन्य कारोबार)

(रु. हजारमा)

प्रारम्भिक बेरुजु			प्रतिक्रियाबाट फछ्यौंट			बाँकी बेरुजु			बेरुजु						
									असुल गर्नु पर्ने	नियमित गर्नुपर्ने					पेस्की
दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम	असुल गर्नु पर्ने	अनियमित भएको	प्रमाण कागजात पेश नभएको	जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा	पेस्की
सैद्धान्तिक	लगती		सैद्धान्तिक	लगती		सैद्धान्तिक	लगती								
५२	४०	५२३२६	०	८	४३६०४	५२	३२	८७२२	१३१४	५२४०	११९२	०	०	७७४६	९७६

२. अद्यावधिक बेरुजू स्थिति २०७९।८०

(रु. हजारमा)

जिल्ला	गत वर्ष सम्मको बाँकी	समायोजन	यो वर्ष फस्यौंट	बाँकी बेरुजु	यो वर्ष सम्परीक्षणबाट कायम बेरुजु	यो वर्षको बेरुजु	कुल बेरुजु बाँकी
धुर्कोट गाउँपालिका ,गुल्मी	८८४२६	०	३२६३९	५५७८८	०	८७२२	६४५१०

३ बेरुजु सम्परीक्षणको विवरण

क्र. सं	आर्थिक वर्ष	बेरुजुको दफा	छोटकरी व्यहोरा	सम्परीक्षण भएको रकम
१	२०७९।८०	३.२	प्रमाण	४११८२
		२५	असुली	५१७
		३४	प्रमाण	१७२८
		१३.२	प्रमाण	३४
		१२.२	असुली	१४३
२	२०७८।७९	विभिन्न	दाखिला प्रमाण अनियमित	३२६३९
	कुल जम्मा			७६२४३

पालिकाको अन्तिम लेखापरीक्षणको विवरण तल उल्लेख गरिएको छ ।

परिचय

१

(क) कार्यालय परिचय - स्थानीय शासन पद्धति सुदृढ गरी विधायिकी, कार्यकारिणी र न्यायिक अभ्यास संस्थागत गर्दै स्थानीय सरकार सञ्चालन गर्न यस पालिकाको स्थापना भएको हो । स्थानीय सरकारले सञ्चालन गर्ने कार्यमा सहकारिता, सह–अस्तित्व र समन्वय प्रवर्द्धन गर्नु र स्थानीय सरकारका काममा जनसहभागिता, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता सुनिश्चित गरी नागरिकलाई गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्नु पालिकाको उद्देश्य रहेको छ । यस धुर्कोट गाउँपालिकामा ७ वडारहेको छ भने क्षेत्रफल ८६.३२ वर्ग किलोमिटर तथा १८८१४ जनसंख्या रहेको छ ।

(ख) लेखापरीक्षणको उद्देश्य - लेखापरीक्षण गरिने निकायको वित्तीय विवरण तथा कारोबारको परीक्षण गरी उचित आश्वस्तता (Reasonable Assurance) प्रदान गर्नु वित्तीय लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो । यस कार्यालयको आर्थिक वर्ष २०७९।८० को सबै प्रकारका आर्थिक कारोबारको परीक्षण एवं प्रचलित कानूनको परिपालनाको मूल्याङ्कन गरी प्रतिवेदन गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य हुनेछ।

(ग) लेखापरीक्षणको क्षेत्र र अवधि - यस कार्यालयको विनियोजन, राजश्व, धरौटी, कोष तथा अन्य आय-व्यय, मौज्दात हिसाब, आर्थिक व्यवस्थापन, कार्यक्रम सञ्चालन, जिन्सी व्यवस्थापन, जनशक्ति व्यवस्थापन तथा सेवा प्रवाह लगायत आर्थिक वर्ष २०७९।८० मा सञ्चालित क्रियाकलापलाई लेखापरीक्षण क्षेत्रमा समावेश गरिएको छ । स्थलगत लेखापरीक्षणको अवधि २०८०।५।१६ देखि २०८०।५।२० सम्म रहेको छ ।

(घ) लेखापरीक्षण विधि - लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ र नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड तथा मार्गदर्शनमा नमूना छनौट गरी लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न सकिने आधार तथा कार्यालयले स्वीकृत गरेको जोखिममा आधारित लेखापरीक्षण योजनाका आधारमा निकायको आन्तरिक नियन्त्रणको परीक्षण तथा विश्लेषणात्मक र विस्तृत परीक्षण विधि अवलम्वनबाट लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी प्रतिवेदन जारी गरिएको छ । लेखापरीक्षण गर्दा देखिएका व्यहोरा सम्बन्धमा कार्यालय प्रमुख तथा लेखा प्रमुख लगायतका पदाधिकारीहरूसँग छलफल सम्पन्न गरी कायम भएका व्यहोराहरू यस प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको छ ।

(ङ) लेखापरीक्षणको सीमा - लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ र नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, २०७७ तथा मार्गदर्शनमा नमूना छनौट गरी लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न सकिने आधार तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले नेपाल लेखापरीक्षण व्यवस्थापन प्रणाली (NAMS) अवलम्बन गरी स्वीकृत भएको जोखिममा आधारित लेखापरीक्षण योजना, लेखापरीक्षण गरिएको निकायबाट पेश भएका लेखा एवं सोसँग सम्बन्धित कागजात, विवरण, लिखित प्रतिनिधित्व पत्र, लेखापरीक्षण अनुबन्ध पत्र समेतको आधारमा लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी प्रतिवेदन जारी गरिएको छ । आम्दानी तथा खर्चलाई नतिजासँग तुलना गरी विश्लेषण गर्नका लागि पर्याप्त भौतिक एवं स्थलगत अवलोकन गर्न भौगोलिक कठिनाइ, समय सीमा, स्रोतको उपलब्धता, प्रमाणको प्रकृति तथा पहुँच जस्ता अन्तर्निहित जोखिमहरु सीमाको रुपमा रहेका छन् । सारभूत रूपमा उल्लेखनीय नदेखिएका व्यहोरालाई प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको छैन ।

(च) आर्थिक कारोबारको स्थिति - कार्यालयको विनियोजनतर्फ रु. ०, राजश्वतर्फ रु. ०, धरौटीतर्फ रु. ०, अन्य कारोबारतर्फ रु. ६६८९७४८३५।- आय — व्ययतर्फ रु.७२९३१८८४५। सम्पत्ति तथा दायित्व

तर्फ रु. ० को गरी जम्मा रु. ७९९१४६८४०।- को लेखापरीक्षण सम्पन्न गरिएको छ । सो को बिष्तृत विवरण अनुसूची -१ मा संलग्न छ ।

(छ) लेखापरीक्षणको क्रममा असुली - लेखापरीक्षणको क्रममा निम्नानुसारको रु.५३२७३५८।- असुल भई दाखिला प्रमाण पेश भएको छ ।

विवरण	रकम
सामाजिक सुरक्षा दोहोर तथा बाँकी	२७९६०
वैठक भत्ता	११०००
अग्रिम कर कट्टी	६६६५
पदाधिकारी बढी सुविधा	९५०४०
अनुदान फिर्ता	५१७१६३९
बढी ग्रेड	१५०५४
जम्मा	५३२७३५८

लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोराहरु

२ **आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली -**

आन्तरिक नियन्त्रण - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७८ वमोजिम आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरी लागू गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले त्यस्तो प्रणाली तयार गरी लागू गरेको पाईएन। जसले गर्दा पालिकाको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली कमजोर रहेको र सोमाथि विश्वस्त हुन सक्ने अवस्था छैन । यस सम्बन्धमा देखिएका केही व्यहोराहरु देहायबमोजिम रहेका छन -

- वडा कार्यालयमा रहेका जिन्सी समान अभिलेख पालिकाको मूल जिन्सी खातामा अध्यावधिक गरेको पाईएन
- जिन्सी निरिक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भए अनुसार विभिन्न मालसामान मर्मत तथा लिलाम गर्नु पर्नेमा गरेको पाईएन ।
- मुल्य अभिवृद्धि कर नियमावली २०५३ को नियम ६ क अनुसार ठेक्का सम्झौता र कर भुक्तानीको जानाकारी सम्वन्धित आन्तरिक राजस्व कार्यालयलाई नदिई आर्थिक वर्षको अन्तमा मात्र दिइएको तथा इ टीडिएस नगरेको ।
- कार्यालयले उद्देश्य प्राप्तिमा आइपर्ने सम्भावित जोखिमहरु पहिचान गरि निराकरणको प्रयास गरेको अभिलेख नराखेको ।
- सार्वजनिक खरिद नियमावलि २०६४ को नियम ७ र ८ खरिद अनुसार गुरुयोजना र वार्षिक खरिद योजना तयार गर्नुपर्नेमा तयार गरेको पाईएन।
- सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ९७ अनुसार यस वर्ष कार्यसम्पन्न भएका आयोजना तथा कार्यक्रमहरु उपभोक्ता समितिलाई हस्तान्तरण गर्नुपर्नेमा गरेको पाईएन ।
- वातावरण संरक्षणको एकिकृत दिर्घकालिन योजना तयार नगरेको

• सुशासन व्यवस्थापन तथा सञ्चालन नियमावली २०६५ को दफा १४ अनुसार नागरिक वडापत्रमा उल्लेखित सेवाहरुको कार्यान्वयन स्थिती अनुगमन गर्न अनुगमन संयन्त्र तय गरेको पाईएन।

तसर्थ आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरी पालिकाको कार्य सञ्चालन तथा व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

३ वित्तीय विवरण परीक्षण -

३.१ **वित्तीय प्रतिवेदन** - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को नियम ७२ मा नेपाल सरकारले निर्धारण गरे बमोजिमको आय र व्ययको वर्गीकरण तथा खर्च शीर्षक सम्बन्धी व्यवस्था अवलम्बन गर्नुपर्ने तथा नियम ७६(२) मा महालेखा परीक्षकबाट स्वीकृत भए बमोजिमको ढाँचामा लेखा राख्नुपर्ने व्यवस्था गरेको छ । पालिकाले २०७६।२।१९ मा महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत भएको सार्वजनिक क्षेत्र लेखामान (NPSAS) अनुसार लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदन गर्नुपर्दछ । पालिकाले उपलव्ध गराएको स्थानीय सरकारको कोषको प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत वार्षिक प्रतिवेदन (म.ले.प.फा.नं. २७२) सम्बन्धमा निम्नअनुसार देखिएको छ -

प्राप्ती भुक्तानी हिसाव				
विवरण	टिप्पणी	यस वर्ष रु.		
		बजेट	आफैले गरेको प्राप्ति/भुक्तानी	जम्मा
प्राप्ती (क+ख)		५८,६६,९९,४४२.४१	५१,९०,६८,९४५.२४	५१,९०,६८,९४५.२४
क. प्राप्ति (संचितकोषमा आम्दानी बाँधिने)		५८,०९,७६,११८.४१	५१,२१,६४,२५०.२४	५१,२१,६४,२५०.२४
११००० कर	११	९,१५,७४,५०८.४१	७,३५,५२,०३६.३३	७,३५,५२,०३६.३३
१३००० अनुदान		४८,३१,७४,०००.००	४३,४१,५४,०७९.९१	४३,४१,५४,०७९.९१
संघीय सरकार	१२	४४,४७,१८,०००.००	३९,९१,५०,१६८.९१	३९,९१,५०,१६८.९१
प्रदेश सरकार	१२	३,८४,५६,०००.००	३,५०,०३,९११.००	३,५०,०३,९११.००
१४००० अन्य राजस्व		६२,२७,६१०.००	४४,५८,१३४.००	४४,५८,१३४.००

१५००० विविध प्राप्ति		०	०	०
ख. अन्य प्राप्ति		५७,२३,३२४.००	६९,०४,६९५.००	६९,०४,६९५.००
वितरण गर्न बाकी राजस्व		०	४,०७,६००.००	४,०७,६००.००
कोषहरु		५७,२३,३२४.००	२५,००,०००.००	२५,००,०००.००
धरौटी		०	३९,९७,०९५.००	३९,९७,०९५.००
संघीय, प्रदेश सरकार वा अन्य कार्यक्रम		०	०	०
भुक्तानी (ग+घ)		६६,०७,०१,७६९.००	५६,९४,५१,८४९.००	५६,९४,५१,८४९.००
ग. भुक्तानी (सञ्चित कोषबाट)		६५,४९,७८,४४५.००	५६,१४,३६,६०६.००	५६,१४,३६,६०६.००
२१००० पारिश्रमिक / सुविधा	१८	६,७६,२५,५००.००	५,९८,०१,२७७.००	५,९८,०१,२७७.००
२२००० मालसामान तथा सेवाको उपयोग	१८	१३,७३,३०,५००.००	१०,१५,८०,९२९.००	१०,१५,८०,९२९.००
२५००० सहायता (Subsidy)	१८	१८,२९,०४,०००.००	१७,२८,३५,९७०.००	१७,२८,३५,९७०.००
२६००० अनुदान	१८	०	०	०
२७००० सामाजिक सुरक्षा	१८	१३,५७,०००.००	१२,५९,७५०.००	१२,५९,७५०.००
२८००० अन्य खर्च	१८	३,९१,४५,४४५.००	३,८६,५४,०४५.००	३,८६,५४,०४५.००

३१००० गैर वित्तीय सम्पत्ती / पूँजीगत खर्च	१८	२२,६६,१६,०००.००	१८,७३,०४,६३५.००	१८,७३,०४,६३५.००
३२००० वित्तीय सम्पत्ति	१८	०	०	०
घ. अन्य भूक्तानी		५७,२३,३२४.००	८०,१५,२४३.००	८०,१५,२४३.००
कोषहरु		५७,२३,३२४.००	५५,०९,८८६.००	५५,०९,८८६.००
धरौटी		०	२५,०५,३५७.००	२५,०५,३५७.००
संघीय, प्रदेश सरकार वा अन्य कार्यक्रम		०	०	०
ङ. यो वर्षको बचत (न्युन)		(७,४०,०२,३२६.५९)	(५,०३,८२,९०३.७६)	(५,०३,८२,९०३.७६)
च. गतवर्षको जिम्मेवारी रकम (अ.ल्या)			७,९२,६०,१६४.००	७,९२,६०,१६४.००
वर्षान्तको बाकी रकम (ङ + च)		(७,४०,०२,३२६.५९)	२,८८,७७,२६०.२४	२,८८,७७,२६०.२४
बैंक तथा नगद बाकी	२४		३,१०,४९,६४४.२४	३,१०,४९,६४४.२४

सैद्धान्तिक बेरुजु

३.२ **फरक जिम्मेवारी —**

✂..... *(प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्रमाण पेश भई प्रमाण पेश भएको आधारमा मिति २०८०। १२।१२ को निर्णयबाट रु. ४११८२३२८।- सम्परीक्षण गरिएको ।*

प्रमाण पेश नगरेको	०

३.३ **वित्तीय विवरणको यथार्थता -** पालिकाको आर्थिक कार्यप्रणालीको लेखाङ्कनको गर्न स्थानीय सञ्चित कोष व्यवस्थापन प्रणाली (सुत्र) प्रयोगमा रहेको छ । आर्थिक कारोबार गर्दा सुत्रको प्रयोग गरी सम्पूर्ण आर्थिक

कारोवारको लेखाङ्कन तथा प्रतिवदेन गर्नुपर्दछ भने सोही प्रणालीबाट स्थानीय सरकारको कोषको प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत वार्षिक प्रतिवेदन (म.ले.प.फा.नं २७२) तयार गर्नुपर्छ । पालिकाले सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षणको रु. १३२१६४८९८।स्थानीय तह प्रशासकीय भवन पुर्वाधार विकास कार्यक्रमको रु.९२६४२०१ र अन्य रु. ८४७६५२१। समेत गरी रु १४९९०५६२०। सुत्रमा लेखाङ्कन गरेको छैन । जसले गर्दा सुत्रबाट तयार भएको वित्तीय विवरणसमेत पूर्ण नहुँदा पालिकाको यथार्थ आर्थिक अवस्थाको चित्रण गरेको छैन । तसर्थ सबै आर्थिक कारोबार सुत्र मार्फत हुने र सबै कारोबार वित्तीय विवरणमा समावेश गर्ने व्यवस्था गर्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

३.४ **आन्तरिक लेखापरीक्षण -** स्थानीय तह सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७७ (२) मा स्थानीय तहले आर्थिक कारोबारको नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता र प्रभावकारिताको आधारमा प्रत्येक त्रैमासिक समाप्त भएको एक महिना भित्र आन्तरिक लेखापरीक्षण गराउनु पर्ने उल्लेख छ । तर यस पालिकाले यस वर्षको आर्थिक कारोबारको आन्तरिक लेखापरीक्षण गराएको छैन । तसर्थ कानुनमा तोकिए बमोजिम आर्थिक कारोबारको आन्तरिक लेखापरीक्षण गराई आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउने तर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

४ **कानून निर्माण एवं कार्यान्वयन -**

४.१ **कानून र सञ्चालन स्थिति —** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ अनुसार स्थानीय तहहरुले आफ्नो अधिकारक्षेत्र भित्रका विषयमा ऐन तथा सोको अधिनमा रही नियम निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड बनाई कार्यान्वयनमा ल्याउन सक्ने व्यवस्था छ । जसअनुसार स्थानीय तह सञ्चालनको लागि यस पालिकाले हालसम्म ३ वटा ऐन, ५ कार्यविधि लगायत ८ वटा कानुन निर्माण गरी कार्यान्यनमा ल्याएको छ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

४.२ **न्यायिक समिति —** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ४६ देखि ५३ सम्म न्यायिक समितिको अधिकार क्षेत्र तथा न्याय सम्पादन प्रक्रियाको व्यवस्था गरेको छ । समितिमा परेको उजुरीमध्ये मेलमिलाप प्रकृतिका आधारमा विवाद दर्ता भएको ३ महिनाभित्र टुङ्गो लगाउने व्यवस्था छ । तर लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त विवरण अनुसार गतवर्ष फस्योंट वा कारबाही किनारा गरी टुङ्गो लगाउन बाँकी नभएको र यो वर्ष थप भएको ३५ गरी कुल ३५ विवाद दर्ता भएकोमा १९ वटा मात्र फस्योंट भई १६ बाँकी देखिन्छ । न्याय सम्पादन प्रक्रियालाई ऐनले तोकेको म्यादभित्र फस्योंट वा कारबाही किनारा गरी टुङ्गो लगाउनुपर्दछ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

५ बजेट तथा कार्यक्रम -

५.१ **बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा -** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६७(१) मा ४ सदस्यीय बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति गठन गरी आगामी वर्षको नीति तथा कार्यक्रम, बजेट तथा कार्यक्रम, कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण, विषय क्षेत्रगत कार्यक्रम, योजना तथा कार्यक्रममा दोहोरोपना हुन नदिई आपसी तादाम्यता तथा परिपूरकता कायम गर्नुपर्ने व्यवस्था अनुसार समिति गठन गरेको भएता पनि आगामी आर्थिक वर्षको नीति तथा कार्यक्रम, कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण, कार्यक्रमबीच परिपूरकता कायम गरेको समेत नदेखिएकाले बजेट तर्जुमा गर्दा ऐनमा भएको व्यवस्थाको परिपालनामा ध्यान दिनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

५.२ **बजेट पेश, पारित र अख्तियारी —** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ मा स्थानीय तहले आगामी आर्थिक वर्षको राजस्व र व्ययको अनुमान कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गराई असार १० गते भित्र पेश गर्ने र यसरी पेश भएको बजेट छलफल गरी असार मसान्तभित्र सभाबाट पारित गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । सोही ऐनको दफा ७३ मा सभाबाट बजेट स्वीकृत भएको ७ दिनभित्र स्थानीय तहका प्रमुखले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस पालिकाको उपप्रमुखले मिति २०७९।३।१० मा रु. ५७ करोड ४६ लाखको बजेट सभा समक्ष पेश गरेकोमा सभाबाट मिति २०७९।३।१९ मा पारित भएको छ । यसैगरी स्थानीय तहका प्रमुखले मिति २०७९।४।५। मा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गरेको देखिन्छ ।आर्थिक वर्ष भित्र सम्पन्न गरिसक्ने गरी बजेट, कार्यक्रम र योजना व्यवस्थापन गर्नु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

५.३ **योजना प्राथमिकीकरण -** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन,२०७४ को दफा २४ मा स्थानीय तहले आवधिक योजना बनाई लागू गर्नुपर्ने उल्लेख गरेको छ । स्थानीय तहले योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४ को दफा ५.२.४ सँग सम्बन्धित अनुसूची ३ मा आयोजना प्राथमिकीकरणका आधारहरू गरिवी निवारण, उत्पादनमूलक, रोजगारी, लागत सहभागिता, स्थानीय स्रोत र साधन, समावेशी विकास, दिगो र वातावरण संरक्षण र भाषिक र सांस्कृतिक विकास उल्लेख गरेको छ र सोही अनुसार गणना गरी प्राथमिकता आधारमा योजना छनौट गर्नु पर्ने व्यवस्था छ। तर पालिकाले आर्थिक वर्ष २०७९।८० मा कुल ४८९ योजनामा वजेट विनियोजन गरेको छ।

विवरण	**योजना** संख्या	**रकम (रु. हजारमा)**
रु.१ लाखभन्दा कमको योजना	११६	६४०९
रु. १ लाख एकदेखि ५ लाख सम्मका	२८४	४५४८९
रु. ५ लाखदेखि १० लाख सम्मका	६९	४६७७९

रु.१० लाख एकदेखि ५० लाख सम्मका	१७	३४०२९
रु. ५० लाख भन्दा माथिका	३	१५७१८
जम्मा	४८९	१४८४२४

उपर्युक्त विवरणअनुसार पालिकाले साना र वितरणमुखी योजनाहरु सञ्चालन गरेको देखिन्छ । जसले गर्दा सञ्चालित योजनावाट दीर्घकालिन प्रतिफल प्राप्त नहुनका साथै चालु प्रकृतिका खर्चमा बृद्धि भै लागत प्रभावी नहुने तथा निर्माण कार्यको गुणस्तरमा समेत प्रश्न उठ्ने गरेको छ तसर्थ पालिकाले योजना वस्तुनिष्ठ तवरले प्राथिमिकीकरण र छनौट गरी प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

५.४ **लक्ष्य प्रगति -** कार्यालोलयले त्रैमासिक तथा वार्षिक प्रगति विवरण बनाई पेश गर्नुपर्नेमा कार्यालयले सञ्चालन गरेका स्थानीय स्तर, जिल्ला तथा केन्द्रीय स्तरका योजनाको नियम बमोजिमको ढाँचामा त्रैमासिक प्रगति विवरण तयार गरेको नदेखिएकोले तोकिएको ढाँचामा वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

५.५ **क्षेत्रगत बजेट र खर्चको स्थिति-** स्थानीय तहको एकीकृत, समानुपातिक र दिगो विकासका क्षेत्रगत रुपमा समानुपातिक बजेट विनियोजन गरी खर्च गर्नुपर्ने हुन्छ । यस पालिकाको २०७९।८० को क्षेत्रगत बजेट र खर्चको स्थिति देहायअनुसार रहेको देखिन्छ ।

क्षेत्र	बजेट रु. हजारमा	खर्च रु.हजारमा	खर्च प्रतिशत
आर्थिक विकास	६९९६३	५४७३१	९.७४८
पूर्वाधार विकास	१२०५२८	१०५३७५	१८.७६
सामाजिक विकास	२८२८४०	२४८५१३	४४.२६
संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन	१८५६३	९४७१	१.६८
अन्य कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	१६३०८०	१४३३४५	२५.५३
	६५४९७४	५६१४३५	१००

उपर्युक्त विवरण अनुसार सभाले विनियोजन गरेको बजेट मध्ये सामाजिक विकासमा सबैभन्दा बढी ४४.२६ प्रतिशत र संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासनमा सबै भन्दा घटीमा १.६८ प्रतिशत रहेको छ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

५.६ **त्रैमासिक पूँजीगत खर्च** - आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३५ बमोजिम बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने कार्यालयले त्रैमासिक प्रगति विवरण वनाई कार्यसम्पादन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले उपलव्ध गराएको विवरण अनुसार त्रैमासिक पूँजीगत खर्चको स्थिति देहाय बमोजिम छ ।

बजेट उपशिर्षक	कुल खर्च	त्रैमासिक खर्च रु.हजारमा				आषाढ महिनाको खर्च
		प्रथम	दोस्रो	तेश्रो	चौथो	
पुँजीगत खर्चतर्फ	१८७३०५	२१९१०	१८०६०	४००७७	१०७२५८	६४०४७
प्रतिशत		११.७०	९.६४	२१.४०	५७.२६	३४.१९

पालिकाले उपलब्ध गराएको विवरण अनुसार वार्षिक रु. १८७३०५।- निकासा भएकोमा प्रथम त्रैमासिकमा ११.७० प्रतिशत, दोस्रो त्रैमासिकमा ९.६४ प्रतिशत, तेस्रो त्रैमासिकमा २१.४० प्रतिशत र चौथो त्रैमासिकमा ५७.२६ प्रतिशत खर्च गरेको देखिएको छ । यसरी नै आषाढ महिनामा मात्र ३४.१९ प्रतिशत खर्च देखिनुले आषाढमा आएर खर्चको चाप बढेको देखिएकाले सन्तुलित खर्च व्यवस्थापन भएको देखिएन । स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार चौमासिक रुपमा सन्तुलित खर्च हुने गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनुपर्दछ । वर्षान्तमा हतारमा काम गराउँदा कामको गुणस्तरमा असर पर्ने देखिएकोले नियममा भएको व्यवस्था अनुरुप आषाढमा खर्च गर्ने परिपाटीमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

५.७ **सफ्टवेयर खरिद** - नेपाल सरकारको सूचना प्रविधि प्रणाली (व्यबस्थापन तथा सञ्चालन) निर्देशिका, २०७१ को बुँदा नं.४.१ मा कुनै सरकारी निकायले आफ्नो कार्य विद्युतीय माध्यमबाट सञ्चालन गर्नका लागि प्रयोग गर्ने सूचना प्रविधि प्रणालीको निर्माण गर्दा त्यस्तो प्रणाली सम्बन्धी कागजात तयार गरी मानक अनुरुप भए नभएको निर्धारण गर्न सूचना प्रविधि विभागबाट स्वीकृत गराउन पर्ने व्यबस्था रहेको छ । स्थानीय तहले सम्बन्धित सफ्टवेयर खरिद गरी देहायबमोजिम रु. ८७६१०६।- खर्च गरेकोमा खरिद भएका सफ्टवेयरको सूचना तथा प्रविधि विभागबाट स्वीकृत लिएको देखिएन । यस्ता सफ्वेयर स्वीकृति लिई प्रयोग गर्नुपर्दछ ।

सफ्टवेयरको नाम	प्रयोजन	खरिद मूल्य
Led Software and Nagarik Badapatra	नागरिक बडापत्र	४३८०५३
Dhurkot Krishi Application Software	कृषि कार्यक्रममा	४३८०५३
जम्मा		८७६१०६

सैद्धान्तिक बेरुजु

६ संगठन तथा कर्मचारी व्यवस्थापन -

६.१ **प्रशासकीय संगठन र जनशक्ति व्यवस्थापन —** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ बमोजिम स्थानीय तहको कार्यबोझ, राजस्व क्षमता, खर्चको आकार र स्थानीय आवश्यकता समेतलाई ध्यानमा राखी कर्मचारी समायोजन भएपछि मात्र संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणका आधारमा स्थानीय तहमा संगठन संरचना कायम हुने व्यवस्था छ । पालिकामा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सहित ३३ दरबन्दी स्वीकृत रहेकोमा लेखापरीक्षण अवधि सम्म प्रमुख प्रशाकीय अधिकृत सहित १४ जना पदपूर्ती भएको देखिन्छ । लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त विवरण अनुसार कार्य व्यवस्थापनका दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण मानिएका, इन्जीनियर, लेखा अधिकृत, शिक्षा अधिकृत, आन्तरिक लेखा परीक्षक, कम्प्युटर अपरेटर सहित १९ पदहरु रिक्त रहेका छन् । दरबन्दी बमोजिम जनशक्तिको पूर्णता नहुँदा विषयगत कार्यक्रम सञ्चालन, सेवा प्रवाह तथा पालिकाको समग्र कार्य सम्पादनमा असर परेको स्थिति छ । तसर्थ रिक्त पदहरु यथाशक्य छिटो पूर्ति गरी सेवा प्रवाह प्रभावकारी बनाउनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

६.२ **कर्मचारी व्यवस्था -** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ (८) मा नगर प्रहरी, सवारी चालक, सयस, बगैंचे, प्लम्बर लगायतका पद तथा सेवामा बाहेक करारमा नियुक्त गर्न पाइने व्यवस्था छैन । पालिकाले उल्लेखित पदहरुमा बाहेक ३५ जना कर्मचारी करारमा नियुक्त गरी तलव भत्ता रु. १४३३००००।- भुक्तानी गरेको पाइयो । ऐनको व्यवस्था विपरीत कर्मचारी नियुक्त गरी भुक्तानी गर्ने कार्य नियमसम्मत नदेखिएकोले ऐनको पालना गरी कर्मचारीको नियुक्त गरी खर्च लेख्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

६.३ **तलवी प्रतिवेदन -** निजामती सेवा ऐन २०४९, स्वास्थ्य सेवा ऐन, २०५३ तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४, शिक्षा ऐन, २०२८ मा तलवी प्रतिवेदन पारित गराएर मात्र तलब खर्च लेख्नु पर्ने उल्लेख छ।पालिकाले यो वर्ष तलवी प्रतिवेदन पारित नगराई सङ्घीय सरकारबाट हस्तान्तरित चालु अन्तर्गत स्वास्थ्य तर्फ ६२ कर्मचारीको रु. २९०९७०००।- र पालिकाका १८ कर्मचारीको रु. ९६०७०००। समेत रु. ३८७०४०००।- खर्च लेखेको छ ।तलबी प्रतिवेदन पारित नगरी खर्च लेख्न पाउने भन्दा बढी तलब भत्ता ग्रेड भुक्तानी हुन सक्ने तथा लेखापरीक्षणको क्रममा भुक्तानीको तुलना गर्न नसकिने भएकोले तलबी प्रतिवेदन पारित गराएर तलब भत्ता भुक्तानी गर्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

७ नियन्त्रण वातावरणको विश्लेषण -

७.१ **कन्टिन्जेन्सी खर्चको अभिलेख-** सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम १०(७) अनुसार लागत अनुमान तयार गर्दा लागत अनुमानको ५ प्रतिशतमा नबढ्ने गरी कन्टिन्जेन्सी खर्च समावेस गर्न सकिने र नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालयको मिति २०७०।१।१५ को निर्णयअनुसार खर्च गर्दा पूँजीगत प्रकृतिको २

प्रतिशत र अन्य सानातिना खर्च ३ प्रतिशतभन्दा नबढ्ने गरी खर्च गर्न सकिने व्यवस्था गरेको छ । कार्यालयबाट योजना कार्यान्वयन गर्ने क्रममा प्रत्येक कार्यक्रम खर्चबाट ३ र ४ प्रतिशतका दरले बिलबाट यस्तो रकम कट्टी गर्ने गरेको छ । कार्यालयले आ.व २०७९।०८० मा कन्टीन्जेन्सी बापत रु.. १४२१९००।- कट्टी गरी रु. ५५२३३९।- खर्च गरेको छ । यसरी कट्टी गरेको रकमको कार्यक्रमगत कन्टिन्जेन्सी खर्चको अभिलेख खडा गरी राख्नु पर्नेमा राखे गरेको छैन ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

७.२ **परामर्स तथा डीपीआर खर्च —** बजेट व्यवस्था भई कार्यान्वयन हुने आयोजनाको मात्र गुरुयोजना डीपीआर लगायतको अध्ययत गरी प्रतिवेदन तयार गर्नु पर्दछ । यस कार्यालयले यो बर्ष स्वीकृत बार्षिक कार्यक्रम अनुसार देहायबमोजिमको कार्य परामर्शदाताबाट गराई प्रतिवेदन प्राप्त गरको छ ।

कार्य विवरण	परामर्शदाता	स्वीकृत रकम	खर्च रकम	अध्ययनबाट निर्धारण भएको आयोजनाको लागत
वडा नं. ७ को कार्यालय भवन	एरो कन्सल्टेन्ट प्रा.लि..	२००००००	३९४९३५	३९९७००
वडा नं. ३ को कार्यालय भवन	कान्जिरोवा कन्सल्टेन्ट प्रा.लि.		३९४३७०	३९९७००
ट्रि हाउस निर्माण	फाइन स्टार कन्सल्टेन्ट प्रा.लि.		४९६०४०	४९९९९७
नयाँगाउँ देउराली पार्क	बारबरा इन्जिनियरिङ्ग प्रा.लि.		४९६०७०	४९९९९७
धुर्कोट बर्बोट रोड	अस्त्र इन्जिनियरिङ्ग प्रा.लि.		२४९१६५	२९६८०२
जम्माः		२००००००	२०३०५८०	२०९६१९६

डी.पी.आर.तयार गर्दा कार्यालयको प्राविधिक जनशक्ति प्रयोग नगर्नाको कारण स्पष्ट गर्दै आगामी दिनमा कार्यालयको प्राविधिक जनशक्तिबाट यस्तो कार्य गराउनु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

७.३ **वार्षिक खरिद योजना -** सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ ले सार्वजनिक निकायले तोकेको सीमाभन्दा बढी रकमको खरिद गर्दा तोकिए बमोजिमको खरिद गुरुयोजना र वार्षिक खरिद योजना तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस्तै सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ७ ले वार्षिक १० करोडभन्दा बढीको खरिद

गर्दा गुरुयोजना तयार गर्नुपर्ने नियम ८ ले वार्षिक १० लाखभन्दा बढीको खरिद गर्दा वार्षिक खारिद योजना बनाउनुपर्ने व्यवस्था छ । यस पालिकाले विभिन्न शीर्षक अन्तर्गत वार्षिक रु..२२ करोड ६६ लाख १६ हजारको खर्च/खरिद निर्माण कार्य गरेको छ । तर पालिकाले आफ्नो खरिद नियमावली नबनाएको अवस्थामा उक्त ऐन, नियम बमोजिम वार्षिक खरिद योजना र गुरुयोजना नबनाई खरिद कार्य गरेको देखियो । अतः पालिकाले उक्त नियमावली बमोजिम खरिद योजना/गुरुयोजना बनाई व्यवस्थित र प्रभावकारी हुने गरी खरिद कार्य गर्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

७.४ **सेवा प्रवाह-** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को परिच्छेद ३ मा पालिकाले तथा वडा कार्यालयको काम, कर्तव्य र अधिकारको व्यवस्था छ । पालिकालेवाट प्राप्त विवरण अनुसार सेवा प्रवाह गरेको पाइयो । साथै देखाइएकोमा अन्य कुन—कुनमा हो भनी यकिन हुन सकिएन ।

विवरण	जम्मा
घटना दर्ता	१४९२
घरबाटो सिफारिष	९०
नागरिकता सिफारिष	७३१
नाता प्रमाणित	१८६
अन्य	३३२५

सैद्धान्तिक बेरुजु

७.५ **सहकारी नियमन-** सहकारी ऐन, २०७४ को दफा ७३ अनुसार मासिक, चौमासिक, वार्षिक प्रतिवेदन बुझाउनु पर्ने र सहकारी नियमावली, २०७५ को नियम २८(४), सहकारी संस्थाहरुको सुपरीवेक्षण, निरीक्षण तथा अनुगमन निर्देशिका, २०७८ को दफा ३ मा मासिक प्रतिवेदन प्रत्येक महिना ७ गते भित्र एकीकृत सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (COPOMIS) दाखिला गर्नु पर्ने व्यवस्था छ। पालिकाभित्र दर्ता भएका सहकारी संस्थाको विवरण. माग गरेको विवरण प्राप्त भएन । पालिका भित्रका सहकारी संस्थाहरुले एकीकृत सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (COPOMIS) बाट विवरण दाखिला गरेको पाइएन । त्यसैगरी पालिकाबाट अनुगमन निरीक्षण गरी तयार गरिएको प्रतिवेदन समेत लेखापरीक्षणका क्रममा पेश भएन । जसले गर्दा सहकारीको सञ्चालन अवस्था बारे अध्ययन गर्न सकिएन । तसर्थ ऐन, नियमावली र निर्देशिका अनुसार प्रणालीमा विवरण दाखिला गर्न लगाई सोको प्रभावकारी अनुगमन गर्नु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

८ राजस्व आन्तरिक नियन्त्रण -

८.१ **आन्तरिक आय -** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६६ बमोजिम स्रोत अनुमान तथा वजेट सीमा निर्धारण समितिले पालिकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आय समेतको व्यवस्थापन गर्न सक्ने व्यवस्था छ । पालिकाले आर्थिक वर्ष २०७९।८० मा केन्द्रीय अनुदानबाट गरेको खर्चका तुलनामा आन्तरिक आयको स्थिति देहाय बमोजिम छ ।

केन्द्रीय अनुदानबाट खर्च	आन्तरिक आय	आन्तरिक आय प्रतिशत
६११२३४५८४	७५५७६५५	१.२३

उपर्युक्त विवरण अनुसार स्थानीय तहमा प्राप्त केन्द्रीय अनुदानबाट भएको खर्चको तुलनामा आन्तरिक आयको हिस्सा १.२३ प्रतिशत मात्र रहेको छ । त्यसैले पालिकाको आन्तरिक आय सङ्कलनको दायरालाई फराकिलो पार्दै आन्तरिक आय बृद्धि गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

८.२ **आय अनुमान -** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६६ बमोजिम स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले पालिकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आयसमेतको व्यवस्थापन गर्न सक्ने व्यवस्था छ । पालिकाले पेश गरेको आय-व्ययको अनुमानमा आन्तरिक आयतर्फ मालपोत, कर, सेवा शुल्क, दस्तुर वापत अनुमानित रु. ६००००००।- प्राप्त हुने प्रक्षेपण गरेकोमा आर्थिक वर्ष २०७९।८० मा रु. ७५५७६५५।- अर्थात अनुमान भन्दा २५% प्रतिशत बढी आय प्राप्त गरेको छ । आम्दानीका अन्य स्रोतको पहिचान गरी आयको अनुमान यर्थाथपरक बनाई आय आर्जन बृद्धि गर्नेतर्फ विशेष ध्यान दिन आवश्यक देखिएको छ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

८.३ **कर तथा शुल्क असुली -** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ५५, ५७, ५८ र ५९ मा एकीकृत सम्पत्ति कर र घरजग्गा कर, घरजग्गा वहाल कर, व्यवसाय कर र वहाल विरौटी शुल्क उठाउने व्यवस्था रहेको छ । ती आय शीर्षकमा आय अनुमान र असुली स्थिति निम्नानुसार रहेको देखिन्छ ।

आ.व. : २०७९/८० प्रकार : आन्तरिक राजस्व खाता महिना : असार			
SN	आम्दानी शीर्षक	अनुमान	यस महिना सम्मको आम्दानी
१	भुमिकर/मालपोत	६२५७०२.९३	६३७८११.५९
२	वहाल कर	२८७४०५.४८	२८७४०५.४८
३	वहाल विटौरी कर	२४००.००	२४००.००
४	परीक्षा शुल्क	२१८५००.००	२१८५००.००
५	अन्य प्रशासनिक सेवा शुल्क	१११३३६२.००	१२१०५६१.००

६	सिफारिश दस्तुर	१५६१९१७.००	१५८०३१७.००
७	व्यक्तिगत घटना दर्ता दस्तुर	५३३०५०.००	५३७७५०.००
८	नाता प्रमाणित दस्तुर	१९७९१५.००	१९७९१५.००
९	प्रशासनिक दण्ड जरिवाना र जफत	४९७५६.००	५०५०६.००
१०	व्यवसाय कर	६५३११०.००	६६२५८५.००
जम्मा		५२४३११८.४१	५३८५७५१.०७

पालिका भित्र रहेका करदाताहरुको अभिलेख व्यवस्थित नरहेको एवं बुझाउन ल्याएको अवस्थामा मात्र कर एवं शुल्क बुझ्ने परिपाटी रहेकोले उल्लिखित असुली यथार्थ मान्न सक्ने अवस्था देखिएन ।तसर्थ आफ्नो क्षेत्रभित्र करदाताको अभिलेख अद्यावधिक गरी करको दायारामा ल्याउनु पर्दछ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

८.४ **राजश्व बाँडफाँड -** स्थानीय तहले आर्थिक ऐन बमोजिम असुल गरेको देहाय अनुसारको रकम राजश्व बाँडफाँड गर्नुपर्नेमा नगरेको वा घटी बाँडफाँड गरेको पाइएकोले निम्नानुसारको रकम सम्बन्धित निकायलाई बाँडफाँड गरी पठाउनु पर्ने रु.

आय शीर्षक	संकलित रकम	प्रदेशलाई पठाउनु पर्ने प्रतिशत	पठाएको रकम	पठाउन बाँकी रकम
अन्य प्राकृतिक स्रोतको आय तथा रोयल्टी	३६१९८४०	४०	६६०२५६	७८७६८०

प्रमाण पेश नगरेको	७,८७,६८०

८.५ **राजस्व असुली -** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन,२०७६ को दफा २७ मा प्रचलित कानुनबमोजिम नेपाल सरकारलाई प्राप्त हुने राजस्व तथा अन्य सरकारी रकम कार्यालयमा प्राप्त भएपछि सोही दिन तथा सोही दिन सम्भव नभए सोको भोलिपल्ट प्रचलित ढाँचामा लेखा राखी बैङ्क दाखिला गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। पालिकाभित्रका ७ वडाहरुको राजस्व असुली परीक्षण गर्दा रु ११००४२९ असुली भएको छ । पालिकाले वडा तथा पालिकाको राजश्व असूली तथा अभिलेखलाई प्रभावकारी बनाउनमा ध्यान दिनुपर्दछ ।

वडा नं	आय शिर्षक	अशुली रु.	दाखिला रु.	दाखिला गर्न बाँकी
१	आन्तरिक आय	३४७५०४	३४७५०४	०
२	आन्तरिक आय	३५४९७२	३५४९७२	०

३	आन्तरिक आय	३९७९५३	३९७९५३	०
	जम्मा	११००४२९	११००४२९	०

सैद्धान्तिक बेरुजु

८.६ **व्यवसाय कर -** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ५८ मा पालिकाले आफ्नो कार्यक्षेत्र भित्र रहेका विभिन्न व्यवसाय गर्ने व्यक्तिबाट व्यवसाय कर उठाउनुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । यस वर्ष पालिकाले व्यवसाय दर्ता तथा नवीकरण शुल्क वापत रु. १८९३२५।- कर सङ्कलन गरेकोमा पालिकाको क्षेत्रभित्र रहेका व्यवसायीहरुको अभिलेख अध्यावधिक गरेको छैन। जसबाट पालिकाले सङ्कलन गरेको व्यवसाय कर यथार्थ मान्न सक्ने अवस्था छैन । तसर्थ पालिकाले क्षेत्र भित्र सञ्चालनमा रहेका सम्पूर्ण व्यवसायीको अद्यावधिक अभिलेख राखी करको दायराभित्र ल्याउनु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

९ **अनुदान प्राप्ती, वितरण, उपयोग र फिर्ता -**

अनुदानको अनुगमन – सार्वजनिक निकायबाट उपलब्ध गराईएको अनुदानको सही सदुपयोग भए नभएको एकीन गर्न अनुदान उपलब्ध गराउने निकायले समय समयमा अनुगमन गर्नुपर्दछ । पालिकाले देहायअनुसार कृषि, पशु, शैक्षिक सेवा, सामान खरिदमा रु. ४८८३१६८।- अनुदान खर्च लेखेको छ । पालिकाबाट बितरण भएको अनुदानको सहि सदुपयोग भए नभएको सम्बन्धमा अनुगमन तथा सोबाट प्राप्त उपलव्धी मापन गरेको छैन । साथै अनुदान सम्बन्धमा स्थानीय अनुदान नीति तय गरेका छैन । तसर्थ अनुगमनलाई प्रभावकारी वनाई संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तहबाट वितरण हुने अनुदानमा दोहोरोपना नहुने गरी अनुदानग्राहीको जीबनस्तरमा सुधार आएको यकिन गरी रकमको पूर्ण सदुपयोग गराउनेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१० **आर्थिक सहायकता, विविध खर्च र प्रधानमन्त्री रोजगार -**

१०.१ **विविध खर्च–** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ बमोजिम व्ययको बजेट अनुमान आन्तरिक आयको परिधिभित्र रही औचित्यताको आधारमा विविध खर्च गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले यस वर्ष खाना तथा विविधतर्फ मात्र रु. १०१५०६०।- खर्च गरेको छ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१०.२ **आर्थिक सहायता -** पालिकाले स्पष्ट मापदण्ड र कार्यविधि तर्जुमा गरी तथा बजेट विनियोजन गरेर मात्र आर्थिक सहायता वितरण गर्नु पर्दछ। पालिकाले विभिन्न संघसंस्था र व्यक्तिहरुलाई रु.४०४०००।-

आर्थिक सहायता वितरण गरेको छ । उक्त रकम पालिकाको कुल आन्तरिक आय रु. ७५५७६५५।- को ५.३५ प्रतिशत हुन आउँछ । आर्थिक सहायता वितरण गर्ने प्रक्रियामा नियन्त्रण हुनु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१०.३ **प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम -** स्थानीयतहमा सूचीकृत बेरोजगार व्यक्तिलाई न्यूनतम रोजगारीको प्रत्याभूत गराउन एवम् सामूदायिक पूर्वाधारहरुको विकास मार्फत नागरिकको जीवनयापनमा सुधार ल्याउने उद्देश्यले स्थानीयतह भित्र प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालनमा रहेको छ । यस कार्यक्रम व्यवस्थित रुपमा सञ्चालनका लागि प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका, २०७५ तयार गरेको छ । यस कार्यक्रम अन्तर्गत पालिका अन्तर्गत ७ वडामा गोरेटो बाटो सोलिङ्ग तथा सीडी निर्माण योजना सञ्चालन गरी यस वर्ष २११ जनालाई औसत १३ दिन देखि ९५ दिनसम्म रोजगारी उपलव्ध गराई रु. ४७९११९२।- श्रमिक ज्याला खर्च गरेको छ । पालिकाका नियमित योजना र प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गतका योजना छनौट गर्दा योजना छनौटको आधार नखुलाएकोले दोहोरो परे नपरेको सम्बन्धमा स्पष्ट हुन सकिएन । योजनामा दोहोरो नहुने गरी योजना छनौट गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ । उक्त खर्चवाट लक्षित वर्गमा अल्पकालीन रोजगारी सृजना भए तापनि कामको दीगोपना तथा दीर्घकालीन रोजगारी सिर्जना भएको देखिंदैन । तसर्थ कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका बमोजिम व्यवस्थित तवरले कार्य सञ्चालन गर्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

११ **पेश्की व्यवस्थापन -** पेश्की बाँकी- आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ५० मा पेश्की दिईएको रकम तोकिएको म्याद भित्र फस्र्यौट गर्नु गराउनु पेश्की लिने दिने दुवै थरिको कर्तव्य हुने उल्लेख छ । पालिकाले निम्न कर्मचारी तथा संस्थालाई दिएको पेश्की आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्म फस्यौट नभई बाँकी रहेकोले उक्त पेश्की नियमानुसार फस्यौट गर्नुपर्ने रु.

गो. भौ. मिति	पेश्की लिनेको नाम	म्याद नाघेको	म्याद ननाघेको
१९९-०७९।११।४	सुवास पन्थी	१८००००	०
२७१-०७९।११।२१	सूर्य प्रसाद खनाल	१५००००	०
३२२-०७९।१२।२३	नारायण पोखरेल	१४००००	०
७-०७९।४।१	ड्रागन रेगन रेसुङ्गा दर्शन जेभी	०	२३५००००
७-०७९।४।१	सुस्मा करिष्मा नि.से.	०	६५००००
५-०७९।६।१३	अन्जना श्रेष्ठ जेभी	०	१५००००००
२८-०७९।८।२१	ड्रागन रेगन रेसुङ्गा दर्शन जेभी	०	२३५००००

३६७-०८०।२।३०	हेफर प्रोजेक्ट नेपाल	५०६०००	०
	जम्मा	९७६०००	६८५००००

पेश्की	९,७६,०००

१२.

१२.१ **जिन्सी निरीक्षण प्रतिवेदन र कार्यान्वयन -** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ९९ को उपनियम ४ मा निरिक्षण गरि प्राप्त भएको प्रतिवेदनमा मर्मत गर्नु पर्ने भए ३ महिना भित्र र लिलाम गर्नुपर्ने मालसामान १ महिना भित्र लिलामको प्रकृया शुरु गरि सक्नु पर्ने व्यवस्था रहेको छ । कार्यालयको जिन्सी प्रतिवेदन परिक्षण गदा लिलाम मर्मत गर्नु पर्ने औल्याईएकोमा कार्यालयले नियमावलीको पालना गरी जिन्सी समान मर्मत तथा लिलाम गरेको देखिएन ।त्यसैले जिन्सी निरिक्षण प्रतिबेदन अनुशार जिन्सी सामाग्री व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१२.२ **पदाधिकारी सुविधा बढी भुक्तानी** - स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यहरुको सुविधा सम्बन्धी ऐन, २०७६ को अनुसूचीको खण्ड (क) मा गाउँपालिकाका पदाधिकारी तथा सदस्यहरुले पाउने सुविधा सम्बन्धी व्यवस्था छ।प्रदेश सभाबाट मिति २०७७/३/२४ मा संशोधन भएको विधेयकमा मूल ऐनको अनुसूचीको खण्ड (क) को गाउँपालिका पदाधिकारी तथा सदस्यले पाउने सुविधाको क्रम संख्या ८ र ९ मा वडाध्यक्षले पाउने मासिक खानेपानी तथा सरसफाई सुविधा र मर्मत सम्भार, विधुत तथा उर्जा सुविधा हटाइएको व्यहोरा उल्लेख छ।तर, गाउँपालिकाले आ.व. २०७९/०८० मा पदाधिकारीलाई सुविधा भुक्तानी गर्दा निम्न २ जना वडाध्यक्षलाई उल्लेखित व्यवस्था विपरित विभिन्न भौचरबाट खानेपानी तथा सरसफाई सुविधा र मर्मत सम्भार, विधुत तथा उर्जा सुविधा वापतको रकम भुक्तानी गरेकोले उक्त ऐन विपरितको रकम कर कट्टी पछीको सम्बन्धीत वडा अध्यक्षहरु बाट असुल गर्नुपर्ने रु ९५०४०

पदाधिकारीको नाम	खानेपानी र मर्मत सम्भार बिद्युत मासिक	वार्षिक जम्मा	बढी भुक्तानी
विरबहादुर कुवर	४०००	४८०००	४७,५२०
कृष्णबहादुर सार्की	४०००	४८०००	४७,५२०
जम्मा	२००००	२४००००	९५०४०।

✂..... (प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर असूल भई प्रमाण पेश भएको आधारमा मिति २०८०। १२।१२ को निर्णयबाट रु. १४२५६०।-सम्परीक्षण गरिएको ।)

असुल गर्नुपर्ने	९५,०४०

१३.

१३.१ **वितरणमुखी खर्च**- पूँजी निर्माणमा सहयोग नरहने, उत्पादनमा उपयोगिताको सृजना नगर्ने खर्चलाई नियन्त्रण गर्नुपर्नेमा विभिन्न संघ संस्था, समूह, क्लव लगायतलार्य कार्यक्रम र प्रपोजलका आधारमा नगरपालिकाले आर्थिक सहायता उपलब्ध गराएको छ । स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ मा समेत पुँजी सिर्जना नहुने प्रकृतिका कार्यक्रम जुन वितरणमूखी र उपयोगिता नदिने स्थितिमा रहेका खर्चलाई निरुत्साहित गर्न आवश्यक देखिन्छ । ऐनमा संस्था, समूह, पर्व, जात्रा, यात्रा, विरामी, संस्कृति लगायतमा आर्थिक सहायता दिन सक्ने कानुनी अवस्था समेत देखिदैन । नमुना छनौटको आधारमा परीक्षण गर्दा पालिकाले लक्षित समूहको बजेटबाट बिभिन्न वितरणमूखी योजना कार्यान्वयन गरी खर्च गरेको छ ,यस्तो कार्यमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ । केही उदाहरणहरु निम्नानुसार छन्

गो भौ नं। मिति	वजेट विनियोजित शिर्षक	खर्च रकम
२२-२०७९।०६।१३	विभिन्न दिवसिय कार्यक्रम तिज गीत प्रतियोगिता	११९५५०
८२-२०७९।७।२७	विविध कार्यक्रम देउसी भैलो	१०००००
१४८-०७९।०९।२०	तिज गीत तथा पूर्णिमा भैलो नाच कार्यक्रम	१०००००
२७२-०७९।११।२१	संस्कृति संरक्षण देउसी भैलो कार्यक्रम	५००००
बिभिन्न	पालिका तथा वडाकार्यालय बाट अवलोकन भ्रमण	७८८०००
जम्मा		११५७५५०

सैद्धान्तिक बेरुजु

१३.२ **मुल्य अभिबृद्धि कर कट्टी**-मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२ तथा मूल्य अभिवृद्धि कर नियमावली २०५३ मा भएको संशोधित व्यवस्था तथा आर्थिक विधेयक २०७८ अनुसार बिभिन्न ब्यवसायी, आपूर्तिकर्तालाई ठेक्का तथा सम्झौता गरी मु. अ. कर रकम भुक्तानी गर्दा सोको ३० प्रतिशत मूल्य अभिवृद्धि कर रकम कट्टि गरी उक्त रकम कार्यालयले सम्बन्धित आन्तरिक राजश्व कार्यालयमा दाखिला गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले निम्न गो.भौ.नं. र मितिबाट विभिन्न व्यवसाय तथा आपूर्तिकर्तालाई मूअकर रकम भुक्तानी गर्दा सो नियम विपरित पुरै रकम भुक्तानी गरेकोले ब्यवसायीहरूले कर समायोजन प्रमाणपत्र पेश गर्नुपर्नेर रु

गो भौ नं। मिति	व्यवसायी	भ्याट बाहेक रकम	भ्याट रकम	३० प्रतिशत कर
५३-०७९।०७।२१	श्री कृष्ण अफसेट प्रेस	२२४९५०	२९२४३	८७७३
१३१-०७९।०९।११	गगन ग्रिल मेटल वर्कसप	३६२८९८	४७१७६	१४१५३
३६६-२०८०।०१।३१	शुभकामना सप्लायर्स	४४१५४०	५७४००	१७२२०
४६९-०८०।०३।२०	ओम रामजी मल्टि एग्रो प्राली	३०९७३५	४०२६५	१२०८०
४७९-०८०।०३।२०	एडमापर मल्टि सर्भिस क. प्राली	४३९०००	५७०७०	१७१२१
४९५-०८०।०३।२२	बुटवल कृषि यन्त्र घर	८८८१६०	११५४६०	३४६३८
५०३-०८०।०३।२३	जियरे इन्जिनियरिङ्ग कन्सल्टेन्सी	१३२२०००	१७१८६०	५१५५८
५१६-०८०।०३।२४	एरो कन्सल्टेन्सी प्राली	३४९५००	४५४३५	१३६३०
५२०-२०८०।०३।२४	अस्त्र इन्जिनियरिङ्ग कन्सल्टेन्सी	२२०५००	२८६६५	८६००
५२९-०८०।०३।२४	कान्जिरोवा इन्जिनियरिङ्ग सोलुसन प्रालि	३४९०००	४५३७०	१३६११
५३०-०८०।०३।२४	फाइभस्टार इन्जिनियरिङ्ग सर्भिसेस प्रालि	४३९०००	५७०७०	१७१२१
	जम्मा	६२२५२८३	८०९२८४	२०८५०५

✂..... *(प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्रमाण भई प्रमाण पेश भएको आधारमा मिति २०८०। १२।१४ को निर्णयबाट रु. ३४२८१।- सम्परीक्षण गरिएको ।)*

प्रमाण पेश नगरेको	२,०८,५०५

१३.३ **महिला स्वास्थ्य स्वमसेविका कल्याणकारी कोष -** पालिकाको महिला स्वास्थ्य स्वयंमसेविका कल्याणकारी कोष सम्वन्धी कार्यविधि २०८० तर्जुमा गरी स्वीकृत गरेको छ ।कार्यबिधि अनुशार पालिकाअन्तरगत कार्यरत महिला स्वास्थ्य स्वयंमसेविका, ६० वर्ष पुगि स्वेच्छिक अवकास हुँदा केही रकम दिइ सम्मानजनक विदाइ गरीने उल्लेख छ । जसको लागि पालिकाले आ.व. २०७९।०८० मा मिति ०८०।०३।२३ गते रु ४०००००० महिला स्वास्थ्य स्वयंमसेविका कल्याणकारी कोषमा राखेको देखिन्छ । कार्यविधिले कोष परिचालन सम्वन्धमा स्पष्ट व्यवस्था गरेको देखिदैन । ६० वर्ष उमेर हदलाइ अवकासको आधार बनाएको देखिन्छ । विचमा जागिर छोडेमा मृत्यु भएमा वा राजिनामा दिएमा सुविधा दिने वा नदिने जस्ता विषयहरु स्पष्ट गरेको देखिदैन ।त्यसैले कोषको परिचालन तथा सुविधा भुक्तानीका सर्तहरु स्पष्ट गरी आफ्नो आन्तरीक आयलाई समेत ध्यानमा राख्दै यस्तो कोषको स्थापना र परीचालन गर्न पालिकाले विशेष ध्यान दिनुपर्छ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१३.४ **आय ठेक्कामा भ्याट -** मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२ को दफा ५ मा अनुसूची १ मा उल्लेखित वस्तु वा सेवाहरुको प्रत्येक कारोबारको कर लाग्ने मुल्यमा मूल्य अभिवृद्धि कर लाग्ने व्यवस्था छ । पालिकाले आ.व. २०७९।०८० मा ढुङ्गा गिट्टी वालुवा विक्रि तथा आम्दानी संकलन गर्नेको लागि मिति २०७९।०५।२१ मा प्रथम पटक सुचना प्रकाशन गरी प्राप्त बोलपत्र बाट मुल्याङकन गरी छनौटमा परेका निम्न दुइ वटा बोलपत्र दाताहरुले सम्झौतामा उल्लेखित समय अवधिभित्र किस्ता रकम भुक्तानी गरिसकेको देखिन्छ । तर नियमानुसार भुक्तानी गर्नुपर्ने मुल्यअभिवृद्धि कर हालसम्म भुक्तानी नगरेकाले सम्बन्धीत ठेकेदार बाट असुल गर्नुपर्ने रु ३१८२४०

ठेकेदारको नाम	आय ठेक्काको नाम	सम्झौता रकम	दाखीला रकम	१३ प्रतिशत भ्याट
ठेक्का नं. १ आकृतीमालिका कन्सट्रक्सन ललितपुर	छल्दीखोला हुलाके देखी सिमलटारी सम्म	१७६००००	१७६००००	२२८८००
ठेक्का नं.३ सुजता कन्स्ट्रक्सन कम्पनी प्राली गुल्मी	पनाहा खेला ठुल्दी देखी जुरे ढुङ्गा सम्म	६८८०००	६८८०००	८९४४०
			२४४८०००	३१८२४०

असुल गर्नुपर्ने	३,१८,२४०

१३.५ **ठेक्का आय उठ्न बाँकी** - पालिकाको मिति २०७९।०७।१७ गते तेस्रो पटक सुचना प्रकाशन गरी ठेक्का नं. ४-०७९।८० पनाहखोला कपासे देखी ठुल्दी सम्म ढुङ्गा गिट्टि बालुवा उत्खनन् गर्नको लागि ३७४६७० कबोल गरी सुचना प्रकाशित गरेकोमा सुचना प्रकाशित अवधिभित्र कुनै बोलपत्र नपरेपछी कार्यपालिकाको निर्णय अनुसार ठेकेदार रेसुङ्गा दर्शन कन्सट्रक्सन एण्ड सप्लायर्स संग पनाहखोला कपासे देखी साराखेत सम्म नदी बगर क्षेत्रको ढुङ्गा गिट्टि बालुवा निकासी को लागि मिति २०७९।०८।२७ मा रु १५०००० मा सम्झौता गरेको देखिन्छ । सम्झौता अनुसार मिति २०७९।०८।१७ मा रु ७५००० बुझाएको देखीन्छ । बाँकी रकम २०८०।०२।३० गते सम्म रु ७५००० बुझाउनु पर्नेमा हाल सम्म पनी नवुझाएकोले नियमानुसार यकिन गरी असुल गर्नुपर्ने रु ७५०००

असुल गर्नुपर्ने	७५,०००

१४ **सोझै खरिद** - सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ को दफा ६९।[1] र नियमावली २०६४ को नियम १४६[२] मा बोलपत्रमा प्रयाप्त प्रतिस्पर्धा गराउन विद्युतीय संचार माध्यमबाट बोलपत्र आह्वान गर्न सकिने व्यवस्था छ ।पालिकाले सहिद शम्शेर स्मृती पार्कको पुर्वाधार तथा लाइटिङ्ग ब्यवस्थापन कार्यको लागि कोटेसन र सिलवन्दी कोटेसनबाट निर्माण कार्य गराई रु ३६०७८९९। खर्च गरेकोले खरिद ऐन तथा नियमावलीको ब्यवस्था अनुसार बोलपत्रको माध्यामबाट खरिद गरी खर्च गर्नुपर्दछ ।

गो भौ न	निर्माण कार्यको विवरण	खरिद प्रक्रीया	खर्च रकम
२६।०८०।२।११	सहिद शम्शेर स्मृती पार्कको पुर्वाधार तथा लाइटिङ्ग ब्यवस्थापन	कोटेसन लिएर	९३९७४३।
५६।०८०।३।२३	सहिद शम्शेर स्मृती पार्कको पुर्वाधार तथा लाइटिङ्ग ब्यवस्थापन	कोटेसन लिएर	९७७४५०
५८।०८०।३।२३	सहिद शम्शेर स्मृती पार्कको पुर्वाधार तथा लाइटिङ्ग ब्यवस्थापन	सिलवन्दी कोटेसन	१६९०७०६।
जम्मा			३६०७८९९।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१५ **पढ्दै कमाउँदै कार्यक्रम** - विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर सुदृढिकरण एंव कार्यसम्पादनमा आधारित पढदै कमाउदै कार्यक्रम संचालनको लागि पढदै कमाउदै कार्यक्रम संचालन कार्यविधि २०७८ को बुदा न ६ मा कार्यक्रम संचालनको गर्न इच्छुक विद्यालयबाट प्रास्ताव पेश गर्न सकने र पेश भएको प्रस्तावको मुल्यांकन र प्राथमिकताको आधार अनुसुची २ मा उल्लेखित मापदण्ड बमोजिम हुनु पर्ने उल्लेख छ ।कार्यविधिमा उल्लेख भए बमोजिम पन्चायन माध्यामिक विद्यालयले ९ देखि १२ का विद्यार्थीको लागि पेश गरेको प्रस्ताव स्वीकृत गरी प्रस्तावमा उल्लेख भए अनुसार निम्न कार्यमा खरिद गरेको रु. ९८५४३४। विल पेश भए अनुसार विद्यालयलाइ अनुदान दिइ खर्च लेखेको छ ।

प्रस्तावित मुख्य कार्यक्रम	खर्च रकम
कुखुरा पालन खोर निमार्ण	३९००००।
भैसीपालन भैसी खरिद १ वटा	१५५०००।
टनेल निर्माण	५५०००।
कुखुरापालन	१७५०००।
किटानसक औषधी	८००००।
हेरालु खर्च	४००००।
मौरी पालन	४५०००।
अन्य खरिद	३५४३४।

कार्यक्रमको प्रमुख उद्देश्य शिक्षालाई सिपसंग, सिपलाइ श्रमसंग, श्रमलाइ उत्पादनसंग र उत्पादनलाइ बजारसंग जोडी भविष्यमा उद्यमी व्यवसायिक एंव स्वालम्वी नागरीक वन्न सहयोग पुरयाउने रहेको छ । पढदै गरेको विद्यार्थीले सहजसिप वृद्धी हासिल हुने कार्यक्रम संचालन गरी खर्च गर्नुपर्नेमा भैसी पालन, कुखुरा पालन तथा मौरी पालन जस्ता कार्य अध्ययन गर्ने विर्थीलाइ गर्न कठिन हुने भएको हुदा विद्यालयले प्रस्ताव पेश गरेको कार्यक्रमको उद्देश्य अनुसारको प्रभावकारी रुपले संचालन हुने नदेखिएको रु ९८५४३४।

अनियमित भएको	९,८५,४३४

१६ **न्यानो झोला कार्यक्रम** - स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट जारी गरेको आर्थिक वर्ष २०७९।८० मा सशर्त अनुदान तर्फ स्थानीय तहबाट सञ्चालन गरिने कार्यक्रमहरुको मार्गदर्शनमा प्रसुतिका आधारमा अनुमान गरी न्यानो झोलाको लागि अस्पतालहरुले सार्वजनिक खरिद ऐन र नियमावली अनुसार तोकिएको स्पेशिफिकेशन अनुसार खरिद गरी सो अनुसार गुणस्तर भए नभएको आधिकारिक तहबाट गुणस्तर परीक्षण गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । यस पालिका अन्तर्गतका प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र र बर्थिङ सेन्टरमा यस वर्ष जनाले मात्र प्रसुति भएको अभिलेखबाट देखिन्छ । पालिकाले यस वर्ष २२५ थान न्यानो झोला खरिद गरी रु २०१३६६।खर्च लेखेको छ । खरिद भएका त्यस्ता झोलाहरु तोकिएको स्पेशिफिकेशन अनुसार गुणस्तर भए नभएको आधिकारिक तहबाट परीक्षण गरेको देखिएन । तसर्थ माग र आवश्यकताको वस्तुनिष्ठ आङ्कलन गरी गुणस्तरीय झोला खरिद गर्नुपर्दछ । लामो समय भण्डारण गर्दा सोको गुणस्तरमा ह्रास आउने हुनाले त्यसतर्फ समेत पालिकाले ध्यान दिनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१७ **भारी मेशिन -** सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम १० मा उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायले पाएको काम आफै ले सम्पन्न गर्नुपर्ने र कुनै काम निर्माण व्यवसायी वा सव कन्टयाक्टबाट गराउन सकिने छैन भन्ने उल्लेख गरेको छ ।पालिकाले देहायका उपभोक्ता समितिले मोटर बाटो विस्तार वा स्तरोनन्तीको काम गर्ने गरी सम्झौता गरेकोमा उक्त काम निर्माण व्यवसायीसंग काम गरायकोले नियमावली भएको व्यवस्था विपरीत गरेको काम अनियमित देखिएको रु १४४८७३६।

गो भौ न	उपभोक्ता समितिको नाम	भुक्तानी रकम	निर्माण व्यवसायीको नाम	भुक्तानी रकम
६।०७९।१२।२६	रातमाटा घोस उपभोक्ता	६३५६५२	अनमोल निर्माण सेवा प्रा ली	६७५६५२।
२१।०८०।२।२	धुर नदी तिलार भद्रेचौर दादु सुरेटारी उ स	७४२३२७	एस एस श्री देवीस्थान कन्स्ट्रकसन	७७३०८४।
				१४४८७३६

अनियमित भएको	१४,४८,७३६

१८ **दिवा खाजा -** कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिकामा विद्यार्थीको दिवा खाजाको लागि विद्यालय संचालन हुनासाथ दिवा खाजा व्यवस्थापन गर्नुपर्ने उल्लेख छ ।आर्थिक वर्षको सुरुमै शैक्षिक व्यवस्थापन सुचना प्रणालीमा समावेश भएको प्रारम्भिक बाल विकास देखि कक्षा ६ सम्मको विद्यार्थी संख्यालाई आधार मानेर स्थानीय तहले प्रति विद्यार्थी दैनीक रु १५ का दरले वार्षिक रुपमा १८० दिनका लागि बजेट व्यवस्था गरी सोही आधारमा पालिकाले यस आर्थिक वर्षमा विभिन्न विद्यालयमा दिवा खाजाको लागि रु ८०४२९१०। विभिन्न विद्यालयलाई निकासा दिएको छ । विद्यालयले दैनिक विद्यालयमा उपस्थित विद्यार्थीहरुलाइ खाजा खुवाइएको भरपाई पेश गरी दिवा खाजा खर्च लेखेको छ ।पालिकाले विद्यालय खुलेको करीव करीव पुरै समय विद्यार्थी उपस्थित भएको हाजिर भरपाइ पेश गरेको छ । उक्त पुरै समय विद्यार्थी विद्यालयमा उपस्थित भए नभएको स्थानीय तहबाट निरीक्षण गर्ने उल्लेख भएकोमा निरीक्षण गरि प्रतिवेदन पेश नगरेकोले विद्यालयले पेश गरेको भरपाइ बमोजिम विद्यार्थी उपस्थित रहेको भनि यकिन गर्न सकियन ।अत : स्थानीय तह तथा सम्वन्धित व्यक्तिले विद्यालयबाट दिएको दिवा खाजा कार्यक्रमको निरीक्षण तथा अनुगमन पुस्तिका तयार गरी राय सुझाव उल्लेख गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१९ **विविध कोष -** संघीय सरकारबाट प्राप्त रकम जुन कार्यक्रममा निकास भएको सोही कार्यक्रम संचालन गरी खर्च गर्नपर्ने र बाँकी रहेको रकम संचीत कोषमा दाखिला गर्नुपर्दछ ।पालिकामा एक स्थानीय तह एक स्थानीय औद्योगीक ग्राम कार्यक्रम संचालनको लागि संघीय उद्योग मन्त्रालयबाट सम्झौता रकम रु.

८०००००० ।- प्राप्त भएकोमा उक्त रकम सम्झौता अनुसार निर्माण कार्यमा खर्च गरी बाँकी रहेको रकम सम्बन्धित मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेमा पालिकाले उक्त रकम निर्माण व्यवसायीले सम्झौता अनुसार निर्माण कार्य सम्पन्न नभएकोले उक्त रकम पालिकाको विविध कोषमा जम्मा गरेको छ । अतः सम्झौता अनुसार निर्माण सम्पन्न भएको काममा भूक्तानी दिइ बाँकी रहेको रकम सम्बन्धित मन्त्रालयमा फिर्ता गर्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

२० **पारिश्रमिक कर -** रोजगारीबाट प्राप्त आयमा अनुसुचि १ अनुसार कर कट्टा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले डा. प्रसान्त बहादुर खत्रीको वार्षिक आय ८४६२४५।- रहेकोमा निजको पारीश्रमीक भुक्तानीमा रु. ३५२४९ कट्टी गर्नुपर्नेमा १ प्रतिशत कर रु. ८४६२।- मात्र कट्टा गरेकोमा ऐन अनुसार लाग्ने नपुग पारीश्रमीक कर रु.

असुल गर्नुपर्ने	२६,७८५

२१ **बढी खर्च -** विद्यालयमा विद्यर्थीहरु उपस्थितको संख्या यकिन गरी दिवा खाजा खर्च लेख्नुपर्दछ । पालिकाले देउराली प्राथमिक विद्यालयलाइ श्रावन महिना देखि कार्त्तिक महिना सम्मको दिवा खाजा विद्यार्थी उपस्थितीको भरपाइ परीक्षण गर्दा रु ४३५००।खर्च लेख्नुपर्नेमा रु ५१०००। खर्च लेखेकोले बढि खर्च लेखेको असुल गर्नुपर्ने रु

असुल गर्नुपर्ने	७,५००

२२ **स्यानिटरी प्याड -** स्यानिटरी प्याड (वितरण तथा व्यवस्थापन) कार्यविधि,२०७६ को दफा ४ मा पालिकाले खरिद गरेको स्यानिटरी प्याड गुणस्तरमा कमी नआउने गरी भण्डारण गर्नुपर्ने उल्लेख छ। साथै दफा ५ मा स्यानिटरी प्याड त्रैमासिक,चौमासिक वा अर्धवार्षिक रुपमा वितरण गर्न सकिने उल्लेख छ। पालिकाका भित्रका सामुदायिक विद्यालयहरुमा कक्षा ६ भन्दा माथिका छात्रा विद्यार्थीहरु जना रहेका छन। पालिकाले शर्सत अनुदानबाट १२१६५ थान स्यानिटरी प्याड रु. १३९८९७४। (मु अ कर समेत) को सिलवन्दी कोटेसनबाट खरिद गरेको छ। पालिकाले गत विगतको खपतलाई आधार मानी समयमै उचित परिमाणमा खरिद गर्नुपर्दछ ।आर्थिक वर्षको अन्तमा मित २०८०।२।५खरिद गरी १३ वटा विद्यालयमा पठाइ खर्च लेखेको छ । ।खरिद गरिएका प्याडहरु भण्डारण गर्दा गुणस्तरमा कमी नआउने गरी सुरक्षित रुपमा राखेको पाइएन।तसर्थ पालिकाले आवश्यकताको पहिचान गरी आवश्यक परिमाणमा मात्र प्याड खरिद गर्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

२३ **छात्रवृत्ति -** शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका अनुसार प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा सिकाइ सामाग्री तथा डिजिटल सिकाइका सामाग्री व्यवस्थाका लागि विद्यालयलाइ अनुदान दिने उल्लेख छ ।कार्यक्रम कार्यन्वयन पुस्तिका अनुसार पुर्व प्राथमिक कक्षाका लागि प्रति विद्यार्थी

रु ५००। का दरले अनुदान दिने उल्लेख भएकोमा बागल माध्मिक विद्यालयमा ४५ जना शिशु विद्यार्थी रहेकोमा उक्त विद्यार्थीको लागी रु २२५००।अनुदान दिनुपर्नेमा रु २७५००। अनुदान दिएकोले बढी अनुदान दिएको रकम असुल गर्नुपर्ने रु

असुल गर्नुपर्ने	५,०००

२४ **औषधि खरिद -** पालिकाकालाई आवश्यक पर्ने औषधिपालिकाबाट खरिद गर्नुपर्ने र तालुक निकायबाट प्राप्त हुने परिमाण यकिन गरी वार्षिक आवश्यकताको परिणाम विवरण तयार गरी पुल सिस्टमको आधारमा आपूर्ति व्यवस्थापन गर्नु पर्दछ । आपूर्ति हुने औषधी वा अन्य सामानमा उत्पादन मिति , म्याद सकिने मिति, ब्याच नं., उत्पादक कम्पनीको नाम र निःशुल्क वितरणको लागि लगायतका सूचना उल्लेख रहेको हुनुपर्दछ । आपूर्ति भएका औषधिको म्याद सकिने मिति भण्डार दाखिला समयदेखि कम्तीमा १८ महिना बाँकी हुनुपर्ने तथा भण्डारमा दाखिला गर्दा समेत उल्लेखित सबै विवरण खुलाउनुपर्दछ । यसवर्ष पालिकाले संघीय हस्तान्तरण चुल शसर्त बजेट उप शिर्षकबाट विभिन्न फर्मसँग रु १२४७२७७।र आयुर्वेद औषधी रु १२७६६२०। समेत रु २५२३८९७। को औषधि खरिद गरेको देखिन्छ।आपूर्ति हुने औषधी तथा औषधिजन्य सामाग्रीमा प्रयोग र मौज्दात समेत यकिन गरी खरिद गर्नुपर्दछ । अतः पालिकाले औषधि खरिद, उपयोग र मौज्दातको अवस्था यकिन गरी औषधि खरिदलाई व्यवस्थित बनाउनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

२५ **स्थानीय भत्ता —**

✄..... *(प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर असूल भई प्रमाण पेश भएको आधारमा मिति २०८०। १२।०९ को निर्णयबाट रु. ५१७०८०।- सम्परीक्षण गरिएको ।)*

असुल गर्नुपर्ने	०

२६ **बाखा प्रवर्द्धन कार्यालय -** धुर्कोट गाउँपालिका पशु विकास शाखा अन्तरगत वार्षिक कार्यक्रम संघीय सरकारबाट सर्शत अनुदानमा हस्तान्तरित कार्यक्रम मासुमा आत्मनिर्भरताका लागि बाखा पर्वद्धन तथा बजारीकरणको कार्यक्रम विगतमा खसीबोकामा आत्मनिर्भर कार्यक्रम संचालनका लागि गठित समुह र समिति भएका स्थानीय तहहरुले सोही समुह र समिति मार्फत कार्यक्रम संचालन गर्न सक्ने कार्यविधिमा उल्लेख गरेको छ । पालिकाले स्थानीय तहमा रहेका कृषि तथा पशु समुह मार्फत कार्यक्रम संचालनको लागि सुचना प्रकाशन गरी पालिकाले आर्थिक वर्षको अन्तमा धुर्कोट बाखा प्रवर्द्धन उपभोक्त समितिसंग सम्झौता गरी यस वर्ष रु १८६७०००। निम्न कृषक समुहलाइ अनुदान दिइ खर्च लेखेको छ ।कार्यक्रम संचालन गर्दा बाखापालक १० घरधुरीको एक समुह र १० समुहको एक समिति तथा दुइ समितिको एक मुल समिति गठन गर्न सकिने यसरी गठित प्रत्येक समुहमा ५० वटा माउ बाखा व्यवस्थापन गर्नुपर्नेछ । कार्यविधिमा उल्लेख भएको मापदण्ड अनुसार कार्यक्रम संचालन गरे नगरेको पालिकाले अनुगमन तथा निरीक्षण गरी आवश्यक सल्ला सुझाव सहितको प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्दछ।

गो भौ न	अनुदान पाउने समुहको नाम	अनुदानको विवरण	अनुदान रकम
२६०।०८०।३।२४	ग्यालेक्सी कृषि तथा पशुपन्छी फर्म	घांसको बिउ	४३९०००।
२६१।०८०।३।२४	पिपालधार कृषि तथा पशु र मिलिजुली बाखा कृषक समुह	ब्याड वोका ७ वटा	३१३०००।
२६३।०८०।३।२४	कृषकको माग बमोजिम	प्लाष्टिक ड्रम खरिद ११५ वटा	६६५०००।
२६४।०८०।३।२४	विभिन् कृषक तथा समुहलाई	मलमुत्र संकलन तथा खोर निर्माण ३० वटा	४५००००।

सैद्धान्तिक बेरुजु

२७ **बढी भूक्तानी** - २२८।२०७९।१२।२३ सार्वजनिक खरिद (बाह्रौं संसोधन) नियमावली, २०७९ को नियम १२३ मा यथार्थ कामको भूक्तानी गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र पूर्वाधार झ्यालढोका आल्मुनियमको जडानमा ओभरहेड जोड्न नपाउने हुँदा ओभरहेड बढी असूल गर्नुपर्ने रु. ११९३६२

काम	स्पेशिफिकेशन	परिमाण	हुनुपर्ने	भएको	फरक दर	जम्मा
ढोका	१०१*४४*१.५	७.४५	७४५६.६	८५७५	११९.६	८३३७
पार्टेसन	१०१.६*४४*१.५	४९.०७	४४७४	५१३५.२१	६२१.२	३२४४६
च्याक	१०१.६*४४*१.५	५१.५१	६५११.७५	८०३७.२६	१५२५.५	७८५७९
जम्मा			१८४४१.७५	२१७४७.४७	२२६६.३	११९३६२

असुल गर्नुपर्ने	१,१९,३६२

२८ **पूँजिगत खर्च** - पालिकाको यो वर्ष रु. २२ करोड ६६ लाख १६ हजार बजेट व्यवस्था गरी पूँजिगत शीर्षकबाट रु. १८ करोड ७३ लाख ४ हजार खर्च गरेको छ । प्राप्त विवरण अनुसार देहायकमा खरिद प्रकृयाबाट खर्च गरेको देखियो ।

खरिद विधि	संख्या	लागत अनुमान	सम्झौता रकम	खर्च रकम
शिलबन्दी/खुला प्रतिस्पर्धा	३६	५०७८२६६८.२	४०६५३८१२	३९७७९८३७.१६

गत वर्षको ठेक्का	५	४१५८८४०००	२८७६५४०००	४७०३०७९७.८४
उपभोक्ता समितिबाट	४५३	११४१७०९४४	१०३५४७०००	१००४९४०००
226616000	४९४	५८०८३७६१२.२	४३१८५४८१२	१८७३०४६३५

माथिको तालिका बमोजिम ४९४ संस्था र उपभोक्तासँग रु. ५८०८३७६१२- को लागत अनुमान तयार गरी रु.४३१८४५८१२।- सम्झौता गरी यो वर्ष रु.१८७२०४६३५।- भूक्तानी गरी बजेटको ८२.६५ प्रतिशत खर्चको विवरण पेश भएको छ । खरिद योजना खरिद प्रकृया बाहिरबाट भएको खर्चको यकिन विवरण पेश नभएकोले विश्लेषण गर्न सकिएन ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

२९ **संरचना उपयोग -** यो वर्ष कार्यालयबाट समष्टिगत रुपमा देहायको योजना क्षेत्रगत रुपमा सञ्चालन गरेको पाइयो । सञ्चालित योजना प्रथमिकता र उपयोगिता, पूराना सञ्चालनको अभिलेख उपयोग र संरक्षणको लागि अनुगमनगरी उपयोग यकिन हुनुपर्दछ ।

कृयाकलाप	योजना संख्या	मूल्याङ्कन	खर्च
तारवार र घेरावार	9	१३०४९३३	११७२३१०
क्लव भवन र खेल मैदान	8	१४५००००	१४३०२७०
वद्यशाला	3	४५००००	४३९८२३
मन्दिर मर्मत निर्माण	35	८४९४८११	७७६६०६९
प्रतिक्षालय	41	४४६८८३३	४०९९४८७
सिडी तथा पैदल	21	२२७२५४५	२०८४९०४
पधेंरो मर्मत	7	७३२१८२	६७१७२७
शौचालय	4	८९१७६०	८१८१२८
जम्मा	128	२००६५०६४	१८४८२७१८

सैद्धान्तिक बेरुजु

३० **बढी करको लागत -** सार्वजनिक खरिद (बाह्रौ शंसोधन) नियमावली, २०७९ को नियम १० (४) मा उपकरणको भाडा तोकेको दररेटको आधारमा निर्धारण गर्नुपर्छ। पहिरोको माटो र ढुङ्गा साथै कङ्क्रीटको जिल्ला दररेट र सडक विभागको नर्म्स अनुसार अनुमान प्रतिघमि उपभोक्ताको लागि ४४ र ठेकेदारको

दर रु. ५१.४९ प्रतिघमि हुनेमा पालिकाले प्रतिघमि ७९ को दरले लागत अनुमान तयार गर्दा बढी रु. २७.४१ प्रतिघमिको दरले रु. १०२३५०।३८ घमिको हुने रु. २८०५४२३।९१ र सोको मूअकर समेत व्ययमा पर्नेगरी लागत तयार गरी व्ययभार पारेको नियमित गर्नुपर्ने रु.

भौ.नं. र मिति	योजना	व्यवसायी	परिमाण	दर	जम्मा
४४८-०८०।३।२३	अमृता व. कृषि	कृषि फर्म	३१०१	६९	२१३९६९
३४८-०८०।३।२३	सावधारा कृषी फर्म	सावधारा कृषि	७५११.८	६९	५१८३१२.८२
४३३-०८०।३।२३	नवदुर्गा सुन्तला	नवदुर्गा कृषि	५८३१.९	६९	४०२४००.४१
४३४-०८०।३।२३	सुन्तला फर्म	सुन्तला फर्म	८५८६.७	६९	५९२४८२.३
३८८-०८०।३।१८	डाँडा चौपारी सडक	उस	६४२९	६९	४४३६०१
३७४-०८०।३।४	खेल मैदान पञ्चमैया	उस	६५३०.९	६९	४५०६२८.६५
१३८-०७९।११।१६	मर्मत संभार	आकृति नि. से.	३९८२	७८	३११७९०.६
१४०-०७९।११।१७	वडा स्तरीय मो.बा.	एस एम	४००५	६९	२७६३४५
१४४-०७९।११।१७	वडा स्तरीय मो.बा.	एस एम	६१०२	६९	४२१०३८
४२-०७९।९।१३	खाली खोला	-	२५५६.४	७९	२०१९५४.०२
४३-०७९।९।१७	वडा स्तरीय मो.बा.	सुजता	९२०१	७९	७२६८७९
४९-०७९।९।१९	वडा स्तरीय मो.बा.	सुजता	३७१३.६	७९	२९३३७६.७७
५१-०७९।९।२१	वडा ४ स्तरीय मो.बा.	काफल पानी	५८५०	७७	४५०४५०

७५-०७९।१०।१२	वडा स्तरीय मो.बा.	जावकासिवल	७०९७	७९	५६०६६३
७०-०७९।१०।९	गल्दाचरी खोला	सुजाता	७२०७	७९	५६९३५३
११९-०७०।११।११	वडा स्तरीय मो.बा.	रकेट थुम	९१३८	७९	७२१९०२
१३४-०७९।११।१२	वडा स्तरीय मो.बा.	मल्ल नि.	५५०८	७९	४३५१३२
		जम्मा	१०२३५१		७५९०२७७.५७

अनियमित भएको	२८,०५,४२३

३१ **लागत अनुमान -** सार्वजनिक खरिद (बाह्रौ शंसोधन) नियमावली, २०७९ को नियम १० (२ र ४) मा नर्म्स र जिल्ला दररेटको आधारमा लागत तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । सडकको ढुङ्गाको गारोमा श्रमिक ९ हुनुपर्नेमा १४ दिन बालुवाको मूल्य रु.१७००।- हुनुपर्नेमा रु. २९५०।- प्रतिघमि मूल्य समावेश गर्दा बढी लागत तयार भइ बढी व्ययभार परेको नियमित गरी सुधार गर्नुपर्दछ । सम्बन्धित व्यहोरा अनूसूचीमा समावेश गरिएको छ ।

• माथिको तालिका बमोजिम ९४.९७ घनमिटर इटाको गारोको काम गरेको देखिन्छ । प्रतिघनमिटर इटा संख्या ५६० को दरले प्रतिगोटा रु. २३ जिल्ला दरले ९४.९७ घनमिटरको लागि रु. १२२३२१३।६० इटा खरिदको लागत तयार गरी खर्च गरेको देखियो । पालिकामा इटा रु. १२ मा खरिद गरेको उपभोक्ताको विलमा देखिन्छ । पालिकाले १ घनमिटर कामको लागि उपयोग भएको वास्तविक मरिमाण यकिन गरेको छैन । अभ्यास वा व्यावहारकमा तराइको इटा ३७६ वा ४१० वा ४४० अन्यत्र तराइको जिल्ला नर्म्स निर्धारण गरेको हुँदा पालिकाले इटाको आकार र वास्तविक नजिक हुनेगरी मापदण्ड निर्धारण गरी खर्च मितव्ययी गर्नुपर्दछ ।

• माथिको तालिका बमोजिम ग्याविन ७१३.२० घमि र ढुङ्गाको गरो ६८५.१६ समेत १३९८.८६ घनमिटर ढुङ्गा प्रयोग भएको छ । सो निर्माणमा २०% छुटफुट समेत १९७८.०३ हुन आउछ । निर्माण कार्यमा ढुङ्गा स्थानीय खानीबाट प्राप्त गरी वा पूराना संरचनाको समेत प्रयोग हुनसक्छ । सोको अभिलेख राखेको पाइएन र मूल्य समायोजन गरी लागत घटाउने गरेको छैन । प्रतिघमि हुने स्थानीय कर मूअकर समेत २३९.४० प्रतिघमिको दरले हुने १६७८.०३ घमिको स्थानीय कर रु. 401723 पालिकाले नियमानुसार संकलन गर्न पहल गर्नुपर्दछ ।

• कङ्क्रीटको काम मेशिनद्वारा गराउन सकेमा लागत उलेख्य रुपमा घट्ने हुँदा लागत अनुमानमा सजक भइ उपयोग गरी लागत न्यूनीकरण गर्नुपर्छ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा ३१ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

३२ **प्रशासकीय भवन -**

३२.१ भवनको निर्माणको लागि रु. ८२५०२५७९।- मूअकरपिएस बाहेकको लागत तयार गरी एनसिवि २९।०७७।०७८ मा घटाघटको प्रतिष्पर्धा गराउदा प्राकृतिक श्रेष्ठ सुनिल समिर जेभीसँग मूअकरपिएस बाहेक रु. ६३२९१९५५।- स्वीकृत गरी लागत भन्दा २३.२८ घटीको प्रस्ताव मिति २०७८।३।२३ देखि २०७९।९।१५ सम्म १८ महिनामा सम्पन्न गर्नेगरी ठेक्का सम्झौता भएकोमा सम्झौता अनुसार निर्माण कार्य सम्पन्न नभएकोमा निर्माण व्यवसायीको निवेदन अनुसार उक्त कार्यको म्याद थप भएको छ । लेखापरीक्षण अवधिसम्म पाचौं रनिङ विलसम्म देहाय बमोजिम भूक्तानी भएको छ ।

रनिङ विल	मिति	विल	मूअकर	पिएस	पेश्की	खर्च
प्रथम	२०७८।९।२५	४७१८९३०	६१३७९०	२३६३८१	०	५५६८७७२
द्वितिय	२०७८।३।२३	११३८२७५	१४७९६८	०	२०००००	१२८६१८५
तृतिय	२०७९।५।२९	३३६२२८२	४३७०९६	७३३४	०	३८०६६९३
चतुर्थ	२०७९।८।१९	३०७९५४५	४००३४०	०	०	३४७९८८६
पाचौं	२०८०।१।२०	३६८५१३४	४७९०६७	०	०	४१६४२०१
	जम्मा	१५९८४१६६	२०७८२६१	२E+०५	२E+०५	१८३०५७३७

• लेखापरीक्षण अवधि आश्विनसम्म म्याद थपको ९ महिनासम्म कूल कबोलको २५.२५ प्रतिशतसम्म भौतिक प्रगति भएको छ । लेखापरीक्षणको क्रममा प्रशासकीय भवन ३ तल्ला ढलान भइ गारो लगाउने काम जारी भएको पाइयो । भवनसँगै बनाउनुपर्ने चमेनागृह, आवास, सार्वजनिक शौचालय, सुरक्षा आवाश पानी ट्याङ्की, सकपिट,पम्पघर, गेट र घेरावार पर्खालको काम सुरु नभएको अवस्थाले थप म्यादमा काम हुने देखिएन । समयमा कार्य सम्पन्न गर्न पहल गर्नुपर्छ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

३२.२ • सार्वजनिक खरिद (बाह्रौ शंसोधन) नियमावली, २०७९ को दफा १२३ (1) ख नापी किताबमा उल्लेख भएको वास्तविक कार्यको आधारमा भूक्तानी गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । कङ्क्रीटको काम 1:1:5:3 अनुपातमा कोलम र विममा सो मिश्रण भएता पनि जग, पिलर, विम र स्ल्यावमा ४७१.१९ घमि प्रतिघमि १४०००।-का दरले मूल्याङ्कन गरी सम्झौता बमोजिम खर्च लेखेको छ । स्ल्याव ४ तलाको २४५.३६ घनमिटरको मिश्रण 1:2:4 का दरले रु. १२६३४।४७ हुँदा लागत अनुमान बनाउन सकिने प्रतघमि रु. १३६५।५२ को दरले हुने मूअकर समेत बढी हुनेगरी नापी गरी खर्च लेखको बढी व्ययभार पारेको रु.

असुल गर्नुपर्ने	३,७८,६००

३२.३ • सार्वजनिक खरिद (बाह्रौ शंसोधन) नियमावली, २०७९ को दफा १२३ (1) ख नापी किताबमा उल्लेख भएको वास्तविक कार्यको आधारमा भूक्तानी गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । निर्माण व्यावसायी सुनिल समिर जेभीलाई पाचौं रनिङ्क विलसम्म फलामे डण्डी ६७.१९ टनको हुने घनमिटरको हुने ८.५६ घमीको कङ्क्रीटको दर र. ११४०००।- मूअकर समेत रु. १३५४०७।- बढि भूक्तानी रकम निर्माण व्यवसायिले पेश गरको रनिङ विलबाट कट्टा गरी मूल्य समायोजन गर्नुपर्ने रु.

असुल गर्नुपर्ने	१,३५,४०७

३२.४ सार्वजनिक खरिद (बाह्रौ शंसोधन) नियमावली, २०७९ को दफा १२३ (1) ख नापी किताबमा उल्लेख भएको वास्तविक कार्यको आधारमा भूक्तानी गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । इटाको गाह्रो भवन निर्माणमा इटाको गारो प्रतिघनमिटर तराइको इटा ३७६ संख्या लाग्ने भवन विभागको नर्म्स रहेको र निर्माण आफ्नै प्रयोगशाला रहेको अवस्थामा ४८० प्रतिघमि संख्याले लागत अनुमान तयार गरेकाले १०४ प्रतिघमि इटा उपयोग बढी हुँदा प्रतिगोटा २२.५२ ७४.०८ घमिको हुने मूअकर समेत रु. १९६०५७।- बढि मूल्याङ्कन गरी दिएको रकम यकिन गर्नुपर्ने रु.

प्रमाण पेश नगरेको	१,९६,०५६

३२.५ भवनको नर्म्स अनुसार कङ्क्रीटको काम मेशिन प्रयोग गरी फरक देखाएकोले यथार्थपरक लागत दरविश्लेषण गरी खर्च लेख्नुपर्नेमा 1:1.5:3 को कङ्क्रीटको ४७१.८९ घमिको सडक विभागको नर्म्स अनुसार प्रति घमि १०५६७ भवन विभागको नर्म्स अनुसार १४३६०.९४ रहेकोमा फरक दर ३७९३.९४ रहेकोमा फरक दर विश्लेषण कार्यको मूल्य रु. १७९०३२२।- रहेकोमा यकिन गरी यथार्थ दर विश्लेषण हुनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

३३ **पनाहाखोला मोटरेवल** - पूलको मूअकर बाहेक रु. ३४११४४१९।- को लागत तयार गरी आ.व. २०७७।०७८ सूचनाद्वारा प्रतिष्पर्धा गरी छनौट भएको अन्जना श्रेष्ठ जेभीसँग सम्झौता गरी यो वर्ष देहायका दोस्रो विलसम्म भूक्तानी गरेको पाइयो ।

विल	विल रकम	मूअकर	मूल्यवृद्धि	पिएस	जम्मा
प्रथम	५११२६५४	६६४६४५	०	३४६८१७	६१२४११६
दोस्रो	८५९००६१	१११६७०८	३६४९६६२	१६३८८३	९८७०६५३
जम्मा	१३७०२७१५	१७८१३५३	३६४९६६२	५१०७००	१५९९४७६९

पूल निर्माणमा स्टिलको काम ६९.४५२ मेट्रिकटन प्रयोग भएकोमा सोको हुने कङ्क्रीट घनमिटर ६९४५२ केजीको ८.८५ घन मिटरको प्रतिघमि रु. १७३००।- का दरले नभएको कामको भूक्तानी गरेकोमा निर्माण व्यवसायीले पेश गरको रनिङ विलबाट कट्टा गरी मूल्य समायोजन गर्नुपर्ने रु.

असुल गर्नुपर्ने	१,५३,१०५

३४ **नवप्रवर्द्धन साझेदारी —**

✂..... (प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्रमाण पेश भएको आधारमा मिति २०८०। १२।०८ को निर्णयबाट रु. १७२७९६४।- सम्परीक्षण गरिएको ।)

अनियमित भएको	०

३५ **अध्ययन परामर्श** - कार्यालयले यो वर्ष देहायको अध्ययन प्रतिवेदन र स्वाचिलत विद्युतिय प्रणाली खरिद गरी देहाय बमोजिम रु. ४२१७८२७।- खर्च लेखेको छ । स्वाचालित प्रणाली खरिद गरेतापनि लक्षित समूहमा स्वचालित रुपमा जोडिने र योजना, कृषि, शिक्षा, सेवा सुविधाको विषयमा पूर्वाधार र परिचालनको क्षमता र सचेतना सम्बन्धि अध्ययन र तालिम परिचालन नतिजामुखी रुपमा सञ्चालन हुन नसक्दा लक्षित समूहले उपयोग गरे नगरेको सम्बन्धमा मूल्याङ्कन तथा समिक्षा गर्नुपर्दछ ।

प्राप्त मिति	सफ्टवेयरको नाम	काम	खरिद रकम	परिचालन स्थिति
२०८०।३।१८	भू-उपयोग अध्ययन	जग्गा उपयोग	१३२२०००	-
२०८०।३।१३	सूचना दर्ता परिचायपत्र सूचना डेटावेस	सूचना व्यवस्थापन	४४०२२९	चालु
२०८०।३।८	शिक्षा संचालित संस्था प्रणाली	शिक्षा सूचना	५७२०००	चालु
२०८०।३।१५	लिड सफ्टवेयर	वडा सूचना	४३८०५३	चालु
२०८०।३।१५	कृषि एप्लिकेसन	कृषि सूचना	४३८०५५	चालु
२०८०।२।१७	योजना व्यवस्थापन	योजना सूचना	४३५०००	-
२०८०।३।३०	शिक्षा स्वचालित प्रणाली	शिक्षा सूचना	५७२५००	चालु
		जम्मा	४२१७८३७	

सैद्धान्तिक बेरुजु

३६ **जनता आवास -** शहरी विकासको नागरिक आवास र कार्यालयको ढुङ्गाको छानो भएको चुहिने घर मर्मत ५० प्रतिशतले हुने समेत यो वर्ष ९६ र ५४ घर परिवारको देहायको घर मर्मत गरी रु. ८८२००००।- खर्च गरेको पाइयो ।

वडा नं.	जनसंख्य	घरधुरी घरपरिवार	घरधुरी सम्पन्न योजना	ढुङ्गाको छाना मर्मत
1.	३०६३	८३५	११	१२
2.	२४४४	७२३	१६	३
3.	३४२८	९३७	१०	१०
4.	२३३८	६८६	१४	१२
5.	२३८३	७०८	१६	१३
6.	२४५४	६८३	१५	१
7.	२७०४	७८०	१४	३
जम्मा	१८८१४	५३५२	९६	५४

माथिको तलिका अनुसार २०७८ को जनगणना अनुसार ५३८२ घरपरिवार रहेकोमा पालिकाको लक्ष्य बमोजिम ४२४ घर जनता आवास अन्तरगत खरको छानोमुक्त वा जस्तपाता युक्त घर बनाउने लक्ष्य रहेकोमा आ.व. २०७७।०७८ मा ३७, २०७८।०७९ मा १०३ घर २०७९।०८० मा ९६ घर समेत २३६ घर निर्माण भइ १८८ घरको बाँकी रहेको छ । बाँकी १८८ घरको प्रतिघर ७५२०००।- दरले रु १ करोड ४१ लाखको निर्माण कार्य गराँउन बाँकी छ । बाँकी बजेट व्यवस्था गरी समयमै सम्पन्न गराउन पहल गर्नुपर्दछ ।

• मर्मत अनुदान- पालिकाको ७ वडाको प्रस्तावित घरधुरी ९० भएतापनि यो वर्ष चुहिने ढुङ्गाको छाना भएको घर ५४ मर्मत गरी प्रतिघर रु. ३० हजारको दरले रु. १६२००००।- काम सम्पन्न गरेको छ । बाँकी ३६ घरको लक्षित काम सम्पन्न गर्न रु. १३८००००।- लक्षित उद्देश्य प्राप्त हुनुपर्छ ।

• आवश्यकता र क्षमताको आधारमा नागिरक आवास, छाना मर्मतमा दुइ प्रकारको सेवा भएकोले क्षमता र आवश्यकताको आधारमा समान बनाउन जरुरी छ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

३७ **सडक बालबालिका -** सडक बालबालिका व्यवस्थापन गर्न ३ जना विद्यार्थीको लागि महेन्द्र मावि रेसुङ्गाको खातामा पठाउने निर्णय बमोजिम यो पालिकाले रु. १५००००।- शिक्षा समन्वय इकाइको खातामा पठाएको पाइयो । बालबालिका पहिचान गरी अभिभावको जिम्मा लगाएर अध्ययनको वातावरण बनाउनु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

३८ **आन्तरिक आय अवस्था -** पालिकाबाट प्राप्त विवरण अनुसार आन्तरिक आयकोको ४ वर्षको अवस्थाले आय न्यून अनुमान गर्ने र लक्ष्य प्राप्तिमा बढी देखाउने पद्धति देखाउन पर्नेमा अग्रगामी आकलन हुन सकेको देखिएन ।

आर्थिक वर्ष	अनुमान	असूली
२०७९।०८०	६००००००	७४१५०००
०७८।०७९	५४०००००	५८०७०००
०७७।०७८	३६०००००	४२२१०००
२०७६।०७७	३३०००००	३८१४०००

सैद्धान्तिक बेरुजु

३९ **सामाजिक सुरक्षा तर्फ** -

३९.१ **भत्ता वितरण -** सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यविधि, २०७७ ले लाभग्राहीको नाम दर्ता र नवीकरण, लगत कट्टा तोकिएको मिति भित्रै परिचयपत्र अनिवार्य रुपमा नवीकरण गरी सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गर्नुपर्ने, प्रत्येक बर्ष लगत अद्यावधिक गरी लाभग्राहीको संख्या यकिन गर्नुपर्ने, भत्ता वितरण गर्दा बैंक मार्फत गर्नुपर्ने, सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रुपमा सञ्चलान गर्न नियमित रुपमा अनुगमन गर्नुपर्ने, केन्द्रीकृत सूचना प्रणालीमा प्रविष्टी गरी अद्यावधिक गर्ने जिम्मेवारी सामाजिक सुरक्षाको अख्तियारी पाउने सम्बन्धित स्थानीय निकायको हुने व्यवस्था गरेको छ । पालिकाले लाभग्राहीलाइ सामाजिक सुरक्षा भत्ता वापत यस वर्ष कूल रु. १३२१६४८९०।- वितरण गरेको छ । लेखापरीक्षण योजना अनुसार सबै भन्दा बढी भत्ता वितरण गरिएको ३ वटा वडाहरु वडा नं २, ५ र ७ को परीक्षण गरिएकोमा निम्न व्यहोरा देखियो ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

३९.२ **नागरिकता नम्बर दोहोरो -** सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यविधि,२०७७ को दफा १२ मा विभागले स्थानीय तहका सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी सूचनालाई व्यवस्थित गर्न, स्थानीय तह,विभाग र बैंक/वित्तीय संस्था बीच प्रणालिगत सम्बन्ध स्थापना गरी सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणलाई प्रभावकारी र पारदर्शी बनाउन केन्द्रीकृत व्यवस्थापन सूचना प्रणाली कार्यान्वयनमा ल्याएको छ। उक्त प्रणालीमा लाभग्राहीको विवरण प्रविष्टि गरी अद्यावधिक गर्ने जिम्मेवारी सम्बन्धित स्थानीय तहको हुन्छ। लेखापरीक्षण योजना अनुसार सबैभन्दा बढी सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण भएका वडाहरु २, ५ र ७ को परीक्षण गर्दा पालिकाले तपशिलको व्यक्ति/ लाभग्राहीहरूलाई नागरिकता नम्बर दोहोरो गरी सामाजिक सुरक्षा भत्ता

वापत रु.२३९८५०४।- भुक्तानी गरीएको छ। के कसरी नागरिकता नम्बर दोहोरो भएको हो पालिकाबाट यकिन गर्नुपर्दछ । साथै अन्य वडाहरुमा लाभग्राहीको विवरण समेत अद्यावधिक गरी भत्ता वितरण गरिनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा ३९.२ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

३९.३ **निष्कृय खाता तथा लगत कट्टा -** सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यविधि, २०७७ को दफा २३ (५) अनुसार सामाजिक सुरक्षा खाता सञ्चालन गर्ने वैंकले खाताहरु मध्ये निष्कृय खाताको विवरण प्रत्येक श्रावण महिना भित्र दिनुपर्ने र कार्यविधिको दफा २६ (३) अनुसार लाभग्राहीका सम्बन्धमा स्थानीय तहले आवश्यक छानविन गरी कुनै लाभग्राहीको मृत्यु भएको वा कुनै कारणले भत्ता प्राप्त गर्न योग्य नभएको पाइएमा सम्बन्धित बैंकबाट लगत कट्टा हुने मिति सम्मको रकम सम्बन्धित हकवालालाई भूक्तानी गरी सो मिति भन्दा पछिको रकम फिर्ता गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । वैंकले निष्कृय खाता, डमी खाता तथा लगत कट्टा गरेको विवरण उपलब्ध नगराएकाले वितरित रकम यकिन हुन सकेन । पालिकाले वैंकबाट सो विवरण लिई लगत कट्टा तथा अन्य प्रकृया पूरा गरी भत्ता वितरण कार्यलाई यथार्थपरक बनाउनुपर्दछ ।

साथै वैंक तथा वित्तिय संस्थाले पालिकाबाट प्राप्त भएको रकम वितरण पछि बाँकी रकम सोही त्रैमासिकको अन्त्यमा फिर्ता दाखिला गर्नुपर्दछ । फिर्ता रकम यकिनको लागि बैंकमा रहेको पालिकाको GL Account/Parking Account को Statement उपलब्धर गराउनु पर्नेमा साइन रेसुङ्गा डेभलभमेण्ट, सनसाइज तथा ग्लोबल आइएमइ बैंकबाट सो Account को Statement प्राप्त हुन नसकेकोले फिर्ता रकम यिकन हुन सकेन ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

अनुसूचीहरू

अनुसूची - १

आर्थिक कारोबारको स्थिति

आर्थिक बर्षः २०७९/८० -

कार्यालय र स्थान : धुर्कोट गाउँपालिका, गुल्मी , धुर्कोट गाउँपालिका , गुल्मी

पद	नाम	कार्यकाल सुरु मिति	कार्यकाल समाप्त मिति
कार्यालय प्रमुख	तुल्सीराम पौडेल	२०७८-१२-६	२०७९-५-७
कार्यालय प्रमुख	ज्ञानुराम पन्थी	२०७९-४-२०	हाल सम्म कार्यरत
लेखा प्रमुख	तेजेन्द्र थापा मगर	२०७९-३-१०	हाल सम्म कार्यरत

बेरुजु वर्गीकरण -

असूल गर्नुपर्ने	अनियमित भएको	प्रमाणका कागजात पेश नभएको	जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा पेश्की
१३१४०३९	५२३९५९३	११९२२४१	०	०	९७६,०००
				प्रारम्भिक प्रतिवेदनबाट देखिएको बेरुजू रु.	५२,३२६,०८६
				प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर फछ्र्यौट गरी संपरीक्षण भएको रकम रु.	४३,६०४,२१३
				संपरीक्षणबाट थप भएको बेरुजू रु.	०
				लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा कायम बेरुजू रु.	८,७२१,८७३

स्थानीय तह -

गत बर्षको जिम्मेवारी	१२०४४२४९२

आम्दानी		खर्च	
संघीय सरकारबाट अनुदान	४२७७४७०००	चालु खर्च	३७४१३१९७१
प्रदेश सरकारबाट अनुदान	३६९८१९६८	पूँजीगत खर्च	१८७३०४३६५
राजश्व बाँडफाँट	७२६२४७१९	वित्तीय/अन्य व्यवस्था	१६७८८२५०९.२४
आन्तरिक आय	५३८५७५१.०		
अन्य आय	१२६२३५३९७.२४		
कुल आय	६६८९७४८३५.२४	कुल खर्च	७२९३१८८४५.२४
बाँकी मौज्दात		६००९८४८२	

बेरूजु दफा ३१ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची -३

भौ.नं.	मिति	योजना	व्यवसायी	Stone	Brick	Gavin	M20	भूक्तानी
१५	०७९।९।७	वरबोट छल्दी नयाँगाउँ	पुष्पान्जली	0	0	111.5	0	717345
३६	०७९।१२।२७	वरबोट छल्ली नयाँगाउँ	सुष्मा करिष्मा	123.65	0	36	0	2937407
३८।७१।१६८	०८०।३।२३	इन्दिरा मा.वि. भवन	उस	122.97	0	0	83.32	4999627
४६।१०६	०८०।३।५	निन्नुखर्च मा.वि.	उस	23.18	43.08	0	79.3	4988604
१७३	०८०।३।२४	ज्ञानदेव मा.वि.	उस	0	28.67	234	0	2486984
१४४	०८०।३।२०	बरबोट छल्दी	सुष्मा करिष्मा	193.7	0	0	0	2780495

१६५	०८०।३।२३	सिँचाइ पूर्वाधार	यूनिक	0	0	203.2	41.29	१६१४१२९
१९	०७९।८।१९	उदिना पिपलधारा	रेसुङ्गा	0	0	0	0	1383807
२२३	०७९।१२।२१	कभर्डहल	उस	0	22.72	128.5	0	2827475
२२४	०७९।१२।२२	बरबोट चोक कभर्ड	रकेट विल्डर्स	88.29	0	0	0	1309483
२८०	०८०।१।१९	झल्याङ्गकोट प्र्यटन	रन्जित रन्जन	133.36	0	0	0	1653126
३४८	०८०।३।२३	सावधारा कृषि	उस	0	0		0	992357
			जम्मा	685.2	94.47	713.2	203.91	27076871

बेरूजु दफा ३९.२ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची -४

Social Assistance Type Name	Ward No.	Personal Id	Member Name	Gender	Birth Date BS	Citizen No.	Bank Account Number	DP Amount
Senior citizen's allowance-Others	2	2004123190571	Puskar Nath Khanal	MALE	30-12-2004	111	02011100389790000002	48000
Severely Disabled Grant	2	2056122700826	Rikha Bahadure BK	MALE	27-12-2056	111	02011100393679000001	25536
Senior citizen's allowance-Others	2	2010111702731	Vhim Bahadur Thapa	MALE	17-11-2010	2216	02011100542453000002	32000
Widow	2	2023112800198	Satkala Thapa	FEMALE	28-11-2023	2216	02011100123562000002	31920
Senior citizen's allowance-Others	2	2006112200451	Khimi Gharti	FEMALE	22-11-2006	3020	02011100152493000002	48000

Widow	2	2032031000749	Sabitra Gharti	FEMALE	10-3-2032	3020	020111003910990000001	31920
Senior citizen’s allowance-Others	2	1996071002693	Shirnati Kami	FEMALE	10-7-1996	3189	020111003963520000001	48000
Senior citizen’s allowance-Others	2	2008021002648	Suntali Sunar	FEMALE	10-2-2008	3189	020111001346240000002	48000
Senior citizen’s allowance-Others	2	2010011205975	Ram Kumari Khatri	FEMALE	12-1-2010	3210	020111003944970000001	48000
Senior citizen’s allowance-Others	2	2003031601489	Tika Kumari Gharti	FEMALE	16-3-2003	3210	020111003897650000001	48000
Senior citizen’s allowance-Others	2	2011040703196	Prem Bahadur Khatri Chhetri	MALE	07-04-2011	3621	020111005409950000001	32000
Senior citizen’s allowance-Dalit	2	2018011701901	Makuli Kami	FEMALE	17-01-2018	3621	020111004282650000002	31920
Senior citizen’s allowance-Others	2	2007010206582	Shobhakar Gharti Chetri	MALE	2-1-2007	686	020111003975410000001	48000
Severely Disabled Grant	2	2011090301008	Nanda Bahadur Thapa	MALE	3-9-2011	686	020111001822220000002	25536
Widow	5	2031060700377	Sabitra Kunwar	FEMALE	7-6-2031	।	7007010015281	31920
Full Disability	5	2047101900255	Bandana Bhandari	FEMALE	19-10-2047	।	F307010003313	47880
Full Disability	5	2054081300381	Bikash Bhandari	MALE	13-8-2054	।	7007010023014	47880
Full Disability	5	2022120200334	Umakala Sunar	FEMALE	2-12-2022	।	7007010023093	47880
Severely Disabled Grant	5	2046111500931	Sita Chapali	FEMALE	15-11-2046	।	7007010022951	25536

Senior citizen's allowance-Others	5	1995110502184	Lakshima Bhandari	FEMALE	14-06-1996	1539	7007010022486	48000
Senior Citizen's Single women's	5	2012071600402	Sabitra Khatri	FEMALE	16-7-2012	1539	7007010017672	31920
Senior citizen's allowance-Others	5	2002021006386	Lok Hari Bhandari	MALE	10-02-2002	1668	7007010018267	48000
Senior citizen's allowance-Others	5	2006062700849	Parbati Bhandari	FEMALE	27-06-2006	1668	Q307010001405	48000
Senior citizen's allowance-Others	5	2007031509923	Ram Prasad Bhandari	MALE	15-3-2007	1680	7007010018046	48000
Full Disability	5	2015112703489	Jiune Sunar	MALE	27-11-2015	1680	7007010023012	47880
Senior citizen's allowance-Others	5	2006032401452	Tikadevi Bhandari	FEMALE	24-03-2006	1706	7007010022810	48000
Senior citizen's allowance-Dalit	5	2016011506189	Surji Kumari Sunar	FEMALE	15-01-2016	1706	7007010022798	31920
Widow	5	2019071001307	Dalli Sarki	FEMALE	10-07-2019	1779	7007010024678	31920
Senior citizen's allowance-Dalit	5	2013120600862	Batuli Sunar	FEMALE	06-12-2013	1798	7007010024007	31920
Senior citizen's allowance-Dalit	5	2011120800672	Yamkali Sarki	FEMALE	08-12-2011	1798	7007010022567	31920
Senior citizen's allowance-Others	5	2001041006509	Bhavi Sunar	FEMALE	10-4-2001	1809	7007010022588	48000
Senior citizen's allowance-Dalit	5	2011121700442	Gore Kami	MALE	17-12-2011	1809	7007010022458	31920
Senior citizen's allowance-Dalit	5	2014111002118	Sumitra Sarki	FEMALE	10-11-2014	1820	7007010022885	31920

Senior Citizen's Single women’s	5	2014050601733	Tulsadevi Bhandari	FEMALE	06-05-2014	1820	7007010022021	31920
Senior citizen’s allowance-Others	5	1999042501173	Beli Devi Kami	FEMALE	25-04-1999	1828	7007010023862	48000
Senior citizen’s allowance-Dalit	5	2018121401152	Bal Bahadur Sunar	MALE	14-12-2018	1828	7007010273602	31920
Senior citizen’s allowance-Others	5	2004071505861	Batuli Jogi Kunwar	FEMALE	15-07-2004	1830	7007010024132	48000
Senior Citizen's Single women’s	5	2014090400394	Nandakala Bhandari	FEMALE	04-09-2014	1830	7007010017862	31920
Senior citizen’s allowance-Others	5	1997011504665	Bhagiratha Pandey	FEMALE	15-01-1997	1835	M507010006403	48000
Senior citizen’s allowance-Others	5	2010041103158	Domlal Panthi	MALE	11-04-2010	1835	07007010267618	32000
Senior citizen’s allowance-Others	5	2001121202978	Gopi Sunar Mukhiya	MALE	10-12-2001	1845	7007010022501	48000
Senior citizen’s allowance-Others	5	2010121300823	Jureli Sunar	FEMALE	13-12-2010	1845	7007010022795	48000
Senior citizen’s allowance-Dalit	5	2011100300867	Kewari Mukhiya Sunar	FEMALE	03-10-2011	1847	7007010022837	31920
Senior citizen’s allowance-Dalit	5	2011071300508	Nim Bahadur Sunar	MALE	13-07-2011	1847	7007010022801	31920
Senior citizen’s allowance-Others	5	1999032600571	Chabilal Bhandari	MALE	07-03-1998	2031	M507010006372	48000
Widow	5	2030091200928	Kamala Pandey	FEMALE	12-9-2030	2031	7007010022841	31920
Senior citizen’s allowance-Dalit	5	2017072000757	Suntali Sharki	FEMALE	20-7-2017	2047	7007010023711	31920

Full Disability	5	2031010201385	Khimananda Bhandari	MALE	2-1-2031	2047	7007010023021	47880
Senior citizen’s allowance-Others	5	1990031600696	Chintamani Bhandari	MALE	16-03-1990	2234	7007010022537	48000
Senior citizen’s allowance-Others	5	2007042101199	Devmaya Kunwar	FEMALE	21-04-2007	2234	7007010023009	48000
Severely Disabled Grant	5	2016021101088	Tikaram Bhandari	MALE	11-2-2016	2234	7007010017968	25536
Senior citizen’s allowance-Others	5	2003121003573	Lal Kumari Bhandari	FEMALE	11-10-1995	41306653	7007010023094	48000
Senior citizen’s allowance-Others	5	2010122400648	Tulasi Kami	FEMALE	24-12-2010	41306653	7007010017556	48000
Senior citizen’s allowance-Others	7	2011011012338	Dip Narayan Ghimire	MALE	10-01-2011	277	01411100558501000001	32000
Senior citizen’s allowance-Others	7	2006021601278	Kushmakhar Ghimire	MALE	17-02-2006	277	01411100203353000002	48000
Senior citizen’s allowance-Others	7	2006080101525	Basudev Panthi	MALE	01-08-2006	4608	01411100378850000001	48000
Senior Citizen's Single women’s	7	2011121002641	Tuk Kumari Giri	FEMALE	10-12-2011	4608	01411100132495000001	31920
Senior citizen’s allowance-Others	7	1998111001784	Goma Kumari Ghimire	FEMALE	10-12-1998	5632	01411100137674000001	48000
Senior citizen’s allowance-Dalit	7	2018041801861	Pote Bishwokarma	MALE	18-04-2018	5632	01411100086280000003	31920
Senior citizen’s allowance-Dalit	7	2018100701754	Rame Damai	MALE	07-10-2018	5721	01411100547475000001	10640
Senior citizen’s allowance-Dalit	7	2017010113431	Tulsi Damai	FEMALE	01-01-2017	5721	03411100443740000001	31920

							Total	2398504